

ละอองมดส้ม

ฉบับวัดสันฐาน ต.ป่าตัน อ.แม่ทะ จ.ลำปาง

ตุลาภรณ์ แสนปรน

ผู้ปริวรรต

ผูก ๑

รับหน้ารั้มละอองมดส้มผูกต้นแล

นโม ตสสตถุ ติสารณติ อหํ วนทามิ พุทธะ ปุตตะ วิมานะ สัพพะ สตตะ มุทุสาทุระ โองกะเนตะ เนเส
มคโค ตม อินทาพราหมํ สัพพะ สตตะ มนสส วินิตตะวา อัญญู ปินทิกาสะ มหาเสฏฐี อาลาเกเถสิ สิวาโว ตุรา สัป
ปุริสสะทังหลาย นิยายอันนี้จักกล่าวยังค่าวเจ้าสัพพะบุญอันอยู่สำราญในป่าเขตวัฒนธรรม อรหันตางามช้อย
โชตินันว่าได้ ๕ ร้อยโกฏ หากเปนบริวารในเมืองสาวตถิ์ใหญ่กว้างเพนที่อยู่สำงฝูงคน ยังมีพระยาเจ้าเมืองตน ๑
ส่วยแสงพื้นเมืองสาวตถิ์ค้บเกไภยะสังมาพาดพองบโสกตองกายา มีกัญญะหลายหมื่นสนุกชื่นชมบาน มี
เสนาคานหลายหลากข้างมล้ำมากจ้วควาย เงินคามีหลายสิ่ง เข้าน้ำมีเงิน นงราชะธิดาชองแทนเปนแผ่นแก้วสา
วตถิ์คมีหั้นแล เอโก มหาเสฏฐี นามะ ยังมีเสฏฐีผู้ ๑ เงินคำรุ่งเรืองปาน ชื่อว่า อนาถบดินทิกัสสะ มหาเสฏฐีตน
องอาจรู้คองบุญหวังเปนคุณเมื่อน้ำหวังขึ้นฟ้ารอดเนรพณสร้างอารามหลังใหญ่ประดับใส่แก้วแลคำแดงรังสี
แสงองอาจใสสะอาดดูงามแล้ว คี //

ถวายเพนทานแก่พระเจ้าอันเปนเกล้ากอรหันตอัน ๑ มหาเสฏฐีค้หื้อทานโภชนะอาหารหลายหลาก
มีพร้อมพรำนาๆ ทานทั้งปรีชาทังแปดกัฏแหวตหื้อเพนทานคมีใจบานชมมากคองกลองหากตีดั่ง คนทังหลาย
นั้นชมชื่นทุกผู้ตั้นกันมา มีพระยาสาวตถิ์เปนเกล้าแลเอามาตย์เจ้าขุนนางเอากันทานเข้าบดินทิบาตทุกผู้หากชม
บาน ยามนั้นขุนอินทาเล็งผ่อแค่นั่นห้องเมืองสาวตถิ์ค้หั้นมหาเสฏฐีทานเข้าบาตตนอินทาธิราชค้ลวดเล็งหั้นทัง
ขุนพรหมชมชื่นเทวดาค้ตั้นตั้นมา เทิงพระพุทธรายอดเจ้าค้ลวดเอาสัตรเข้ามากั้งกลางพายบนทังสัตรเงินแลสัตร
หลายหลากทังครุฑนาคาคา เอาสัตรมากั้งวาสพระยายมหากมาถึงภิมุณีน้อมไหว้ตันท่านไ้สัพพะบุญคมีมาก
นักแล ตถุ ในคิงละเมื่อนั้นมหาเสฏฐีทานแล้วยังเข้าบดินทิบาตเข้าภัดตาเทวบุตร เทวดา พระยาอินทา พระ
ยายม ชมชื่นสัตต์แลคนค้ตั้นกันมา เทวดาหลายหลากทังนาคน้าคาคา ค้พากันมาชมชื่นอยู่ระลื่นสมกันหลวง
หลายนนั้นในป่าทัดที่หั้น เทวดาเขตวัฒนธรรมอารามยามนั้น อรหันตางามช้อยโชตินันว่าได้เจ็ดร้อยโกฏเปนตรามี
มหาอนันตเถระเจ้าเปนเกล้าค้มานบนั้น //

ไหว้วาสวนทาเพื่อจักขอธาธาพระเจ้าว่า ภนตะ ภควา ข้าแต่สัพพะเจ้าตนสักสวาดผู้ข้าค้ชอนมัสการ
กราบไหว้วันทายังพระพุทธรานยังโยชน์เพื่อหื้อได้ไผดสัตตตายคนแลเทวดาหลายมวรหมู่ อันมาแหวดล้อมอยู่
องค์ค้ เพื่อจักขอธาธาอย่าสัพพะบุญคุณเทศนาอันประเสฎฐีหื้อพระยาอินทพรหมเทวบุตรแลเทวดาทังหลาย
ลวดชื่นชมบานแลนา สตถา พระสวัสตาตนผ่านผั่วไ้ยินแล้วยังวัจจณายังอรหันตาไหว้วาสพร้อมกันธาธาอย่า

เจ้าเทศนาธัมม ยามนั้น พระพุทธ ค์สอนเล่าก็ด้วยหมู่คองบุญอันจักเปนคุณวิเสสหื้อเปนเหตุแก่บุญชนทั้ง สัตต์คนแลเทวดาหลายหมู่เพื่อหื้อได้เข้าสู่เนรพาน วาถานะ กุสละ วิบานัน อินทา พรหม เทวบุตรดี มนุสสานิ สัพพะ สัตตา ยามนั้นพระมหากะระสัตตราตนผ่านแผ้วคัมมาไขกระออบแก้วเจียรจากล่าวว่า ภิกขเว ตูราภิกขุทั้ง หลายมนุสสา อันว่า คนแลทั้งหลายมврมาก มีใจรักหากคองบุญ บ่เอาใจมิสสาทิฏฐิมาสุรมาฬา ภาวานาแล้ว หากพุทธิคคุณหวังเอาบุญอันกว้างรู้แต่งสร้างของทานมีทั้งโภชนาอาหารแลแผ่นผ้า //

อัฐบริขาร เครื่องหื้อทานมีเจตนาคนอันใหม่เพื่อมีใจมักใฝ่เอาบุญอัน ๑ เจ้าก็ได้ภาวานาพุทธิคคุณ ธัมมคุณ สังฆคุณ ทักคำเข้ารักสาสี่ล ๕ สี่ล ๘ ไว้กับตนเพื่อหื้อเปนผละกุสลดอันกว้างนำขึ้นฟารอดมทานเนรพาน บ่อยาชะแล ทาน สี่ล อันว่า รักสาสี่ล ๕ สี่ล ๘ นั้นนอยาหื้อห่างผิดหมองหื้อตามคองธัมมพระเจ้า อัน ๑ คีหื้อ รักสาสี่ลต้อยเสมอดี อย่าตัดเถื่อปาด อย่าได้บุดตีหื้อมิเมตริกวางแผ้วทั้งพ่อแม่แลยาติกาบทั้งครูบาอาจารย์ยะ ๓ สิ่งนี้ มีใจน้อมหลังคองบุญ อย่าสับสูรคนบาป อย่าชะหนาบหิงสา คำขายหื้อตามคองพ่อคำ อย่าคดเลี้ยวตางซึ่ง แลตายอย กแล้วจมจอยวยลุ่มใต้ไภยนารกใหม่อาเวจี กะทำอันบตีคดเลี้ยวคัววงได้ลักเอาเงินทานสิกกเสี้ยนึงคี่ หากลืบหาย แม่นว่าคำขายคี่เปนอันบทยอบซุ่มไฟ รักสาสี่ล ๕ สี่ล ๘ คีหากหมองไฟ หื้อได้รักสายังกายกัมม วจิกัมม คำปากคี่หากจักได้เปนตีบตักขีสักชาติมหาอาเวจีคี่หากบได้กิน คันว่ารักสาคำ ๘ อันบได้ คีแดนเที่ยงว่า จักตำได้อาบาย จำยมิบานคี่จักเอาชวานฝายมาสับมาฝาทลาวเหล็กเสียบ //

ปิกตัวเปนทุกข์เขานักแก่แต่ข้างซ้ายรอดพวยชวา เปนทุกขเวทนาโสภเสร่า เพื่อคนฝูงหนุ่มเฝ้าบ ตามธัมม บรักสายังกายกัมม วจิกัมม สบปากมันคี่จักตกลงอยู่ใต้โอเวจีแลนา กเสสิ สรีพระเจ้าคี่เทศนายังมีโผด เมตตาโผดสัตต์ทั้งอินทา พรหม ครุฑ ปาณคณาภา พระยายมราช ววิรูปักษาทั้งสัพพะสัตต์นายน้อยใหญ่หื้อมีใจ ใฝ่ธัมมบาลหากเสี้ยงสการชู่หอง นักขัตติยทองสาวดีแสนผี คนน้อมหัวถวายดอกไม้ปบูชา เขาเสนโลคคี่พอไหวหวัน น้ำสมุทธาสาคอรบันตีฟอง เพื่อเขายินดีกับด้วยเสฐฐีสองผิวเมียดกแต่งสร้างยังเขตวันณอารามใหญ่หื้อเปนทาน ทั้งโภชนาอาหารหลายสิ่ง วัตถุถาวรณะยิงนานา เทวดาทั้งหลายคี่ชมชื่นสาธุยินยอมคี่มีวันนั้นแล ภุกขเว ตูรา ภิกขุทั้งหลาย ปางเมื่อมหาเสฐฐิผายแผ้วมีเจตนาแต่กลางใจ สร้างยังมหาวิหารหลวงหลังใหญ่ทั้งโภชนะไฟเปน ทานเสี้ยงสุระทั้งชู่หองสนั่นหองถึงพรหมคี่มีเมื่อนั้นแล เอโก ราชา พาราภสิ ยโคภิตา ทานมณี อินทา สักโก เทวบุตรดี โอโห //

สิ สาธโว ฟังดูราสัปปุริสสะทั้งหลาย นิยายนี้จักกล่าวหื้อรู้ชาวห้องหน่อพุธา ปางเมื่อเปนเทวดาอยู่ชั้น ฟ้าชั้นเทศหองตุลิตา มีกัญญาหลายหมื่นระรินพร้อมเทวีคี่มีแล อดละ สักโก เทวราชา ส่วนพระยาอินทตนสัก สवादเพื่อใครหื้อเทวบุตรด้อยตกลงมาเถิงพระสุทธาลุ่มใต้ในแผ่นพื้นโลกา เพื่อจักไหวโผดสัตต์แลคนทั้งหลาย ยมврหมู่มยามนั้นพระยาอินทตนยคี่ใหญ่ คีถือขันดอกไม้มาลาขึ้นไปราธินา สสนพระยาอินทตนวิเสส ว่าข้า แต่เทวบุตรตตนทรงเพทสีลใส ข้าชอรธาธินาลงไฟสูหองเวทหองโลกาโผดสัพพะสัตต์นายน้อยใหญ่ที่เขาคี่ได้กะทำบุญ หื้อเขาคี่ได้เปนสิลแลคุณแก่เจ้า ขอรธาธินาเจ้าลงไฟก่อนเทือะ ตโต ตหวบุตรโต วจัน สุตวา อหะ เมื่อนั้น เทวบุตร

ตนิเสศศรีรู้แจ้งเหตุอาการศรีรับเอาปฏิญาณพระยาอินท์แล้วนางนาศแก้วทั้งหลายก็มีตนตัวสายสั้นร้องก้องป่น
วันตายนางนาศสนมแก้วหลายเคล้าคืนให้ระรื่นเกี่ยวกับวันนั้นแล อตตะ ในกาละเมื่อนั้น ส่วนเทวดาตนิเสศศรี
เสี่ยงอายุเขตสังขาร คัมภรณาการเมี้ยนชาติมรณาตายไฟ อันว่า เตโซไฟแตกไหม้ ละรูปไว้ตายไฟก็มีวันนั้นแล
อตตะ //

ในกาละเมื่อ เทวบุตรตมรณาจากปราสาทเวชเยยะ ยินคี่ลงมาเอาปฏิสนธิแห่งห้องประเทศห้องเมืองสา
วัตถิโนราวายตรีใกล้รุ่งนางท้าวคี่มาฝันเห็นว่ามิมณีแสงดวงวิเสสลูกแต่ฟ้าอยากลงมาตัดเคหาแห่งห้อง นางคี่มา
หยุดเอายามนั้นนางคี่มาสะคั่งตื่นรุ่งแจ้งซึ่งคำฝันนางเมื่อพันกราบไหว้เจ้าแก่นไธ้สามี่ ว่า ข้าแก่พีเพินเจ้าจอม
ขวัญว่าข้าคี่มาฝันเห็นแสงตวิเสสลูกทั้งเทศดาวติงสาตกลลงมาถึงรอดอกซ้ายอกนางเมียจักเปนเหตุสังแล พีเพิน
เจ้าข้าห้องเหน้ายังบ่เคียหันแล นางจันทมณีไขกล่าวยังพีเจ้าสามี่วันนั้นแล โสตวงจัน สุตวา อาหะ ยามนั้น กระจ
สิตตาผิวมิ่งจิงเจียรจาวว่า ภนเต ตูรานางสายใจเหียน้องแก้วพีตริสรู้แล้วแห่งคำฝันอันนั้นแล นางฝันเห็นได้แก้วคี่
หากแล้วด้วยบุญรา เพื่อว่าสตราบุญใหญ่จักมาตั้งคี่ที่อุณน้อยหนอบุดตาเพราะเทวดานำส่งสู่ที่ห้องอกนาง เจ้า
จอมฝางเหียนางนาศเจ้าอย่าได้กินผาดส้มผาดเค็ม ขอหื้อได้แกมตัวก็มีบุรี เจ้าอย่าได้หาบของหนักอย่ามกได้กิน
อันร้อนกลัวลูกอ่อนราตาย //

นางสายใจรู้แจ้งคี่รักสาแห่งอินทรีชวันค้ำเข้า นางคี่พริบรเรทาอดเอาบ่ล่า บ่เข้าป่าเอาหลักแก้ว
จักเข็บแลแมงป่องกลิ้งตอดขบนางยามเที่ยวทางคี่ค้อยไฟแล ค้อยก้าวบราเท่าไฟไกลเท่าอยู่ในคุ่มบ้านที่หล่าย
ห้วยตีนตอย คือว่านิคมแดนขอกบ่เข้าออกทางใตยามจักกินนางคี่กำแยงที่อื้อบ่ใส่พริกเผ็ดแลเกลือเค็มนางคี่มา
กำแยงทุกสิ่งพอดราบได้สิบเอนบวระมารคี่จระดออกจากห้องแม่มาดา ยามนั้นนางคี่บมีโสกาโสกล้ำเลือด
ยางเจ้าคี่บมีหลายเจ้าใจฝ้ายงามอ่อนนวลจันจากห้องแม่จันทามีกายาบ่เส้าตูดกินสองเต้านมนวล ควรปิยารักสา
พ่อแม่หากลมลารักเพียงตาสองลูกนางอุ้มจูบชวันชวัน ยามอาบน้ำสีโคลชมือหื้อบ่หม่นเส้าหมองชบ่หื้อลมมาตี
แลแดดมาตอง บ่หื้อฮืนแลฮุงย่องมาชบ บ่หื้อมดแมงมามาตี บ่หื้อแมงน้อยใหญ่มาตูดกินเลือดแลยางใคร
แม่คี่ลุมลาชมือ แม่บ่หื้ออยากหนาสักวัน พอเดือนเต็มไควพ่อแม่คี่มาใส่ชื่อเจ้าตามนามด้วยเหตุชื้อว่า น้อยเนตร
จันทมณี โคลิตจ พ่อแม่คี่มาแต่ง //

เครื่องตั้งทูนขวัญญาติทั้งหลายเฝ้าแหล่งมือเจ้าขอนชวาว่าหื้อมาอายุเจ้ายินยาว หื้อมีอายุได้ร้อยชวา
ปลีเปินฝั่งลาพะหลงไหลน่องเทือะ เจ้าว่าอันหมู่เชื้อชวันงสาพากันเอาไหมชวามาแหล่งมือช่ายแห่งบุดตาว่า
มานะชวยหนุ่มตูปูย่า จักเปนพรวันนคี่หากเปนวันตวันยังวันนคี่หากเปนวันสรวันชวันถูกพื้นนางนาศตูดจักมา
แหล่งมือช่ายแห่งเจ้าขวัญเจ้ามาตูดจักแหล่งมือชวาแห่งเจ้าขวัญเจ้าอย่าหื้อได้ฝากตนตัว สามสิบสองขวัญคี่หื้อมา
อยู่ดับคิงแห่งเจ้าตราบต่อเท่ายาวชวี ทางชื้อย่าหลอนมาใกล้เอยยะร่ายอย่ามาพาล โรคาฝุงพยาชใช้ที่อ่ากลจาก
ตัวตนมั่งคละพรสิบสิ่งหื้อเหมือนญาติหากป่นนี้แลนา เอกา มานะโว อตตะ ในกาละเมื่อมานะชวยอ่อนกินสอง
เต้านมนวลได้ปลีปลายเที่ยวล่ำถึงใต้ล่างตีนคินใดมิผิวใสสะอาดคี่ค้อมวาดสมคิง พ่อแม่แพงรักมากบ่หื้ออยาก

โคลคลา มีหน้าตางามอ่อนขาวสะท้อนผิวจักหันอันใดก็ใครได้คือว่าหมากไม้แลทางกินสัตว์บินสอดเสี้ยวเจ้า
อ่อนน้อมก็ใครได้ซุอัน //

คิมี่แลนา ลางเทือหันลูกไม้เจ้าก็ใครได้ซุอันแลนา มาตา ปิตตาโล อันว่าพ่อแลแม่ก็ยิ่งรักแท้เหมือน
หัวใจ ส่วนเจ้ากุมมารศรีรักสาสึลบกินสุรน้ำเกล้า บ่เข้าช่ายอวิชาคือกาเมเหล่นซู้ บ่อวอู้ตัวตนบ่เมามัวหาทาง
บาบปชะหนาบพุ่งสัดต์ บ่ก่าจัดสัดต์ตัวน้อยแลตัวใหญ่ บ่ไต่ถ้อยคำผิดตักกิเลส การบาบปคำรบหิงสาอยู่
ตามธัมมดาทุกเมื่ออยู่สั่งเพื่อคงบุญ ภาวนาพุทธิคุณ ธัมมคุณ สังฆคุณ ทุกคำเข้า อุปัญญาแก้วเจ้าทั้ง ๓
ประการกับครูบาอาจารย์เจ้าทุกเมื่อทางบุญคิมี่แลนา สหุ อันว่า เสียงลือชาหมีก้องนั้นทั่วท้องฟ้าราณสี่ว่า
โคภิตาและนางจันทมณีคิดชอบประกอบด้วยทางบุญรู้อย่างคุณพ่อแม่แลทั้งเฝ้าแก่ลุงตาทั้งฝูงอาวยุญาป่าปู้ทั้งครู
บาหมุ่สหายคนทั้งหลายรู้จอดฝับริอดห้องพาลา ก็ซ้ำลือชากันกล่าวทุกผู้ยินอัสนจันคิมี่แล โคภิตาและพระ
ยาริธัมมา ทุกโขมรณา ในกาละนั้น โคภิตาตนพ่อคิมี่แลลูกน้อยหน่อบุตรตาได้ ๕ ปลืเต็มใจว่าหน่อไร่ค้ำ
แควรฟิงคำพ่อแม่ก็ยังไต่คำพ่อแม่เล่าทางโตบ่เหล่นไผ่สักเฝ้าเท่าเหล่นอยู่ในเรือนหินแล อตละ ในกาละ //

นั้น ส่วนว่า โคภิตาผู้พ่อคิมี่พยาธิจอดแผวมา ก็ยังมีภักจวลสิ่งมา โสภเส้าเท่านอนอยู่ทั้งคืนวันเตโชรม
ใหม่เดือดบึงเกิดต้องโลกา กินยาสังคัมบูเท่ากินน้ำอยู่ทั้งวัน นางจันทมณีคั้งแค้นคัดบิบหื้อสามี่ คือว่าที่เจ็บขาแล
เจ็บน่อง ลมขึ้น หนอง เจ็บแหว วาโยลมธาตุขึ้นเดือดไหม้อยู่ทั้งคืน ธาตุน้ำขึ้นหายขาด ธาตุไฟล่าทั้งตัว ปลวี่
อโป เทวาโย ขร้ำเชรือกอยากน้ำอยู่ทั้งวันกินยาสังคัมบูอัน ปล่อยเคราะห์เพื่อนปูปลาสืบชะตาแลส่งเคราะห์
พยาธิต่ำหายแควน ลวดนอนสะแคงอยู่คู้เอียดยดเสลดขึ้นติดคอ คีลวดจุดคลาคลาตมรณาเมื่ออ่อนละเสียวยังสอง
บัวซอนแม่ลูกทุกข์ต้องถูกยินผ่าน เจ้ากุมมารแม่ให้ ทั้งแม่ไธมาตา ให้ไพ่มากลิ่งเกลือก น้ำตาอยากไหลนอง ว่า
อาโฮ โอยหนอ เจ้าผู้คั้นเหง้าจอมทั้งคั้งหรือแลมาตายละสองเชื้อซ้ำขว้าหน้ากว่าคนเดียว ไผ่เจ้าจักมาเทียวออก
เข้า เอาเข้าน้ำแลอาหาร ไผ่จักมากระทำการเลี้ยงเชื้อซ้ำ ไผ่จักป่าหลัวปั่นนา ไผ่จักมาคางอับข้าง ไผ่จักเยยะการ
ไร่แลการนา ไผ่จักมาแปลงห่อเรือนลาปั่นสองเชื้อซ้ำ ไผ่จักมาไพพอรหน้าจ่าหัว ไผ่จัก //

ปิดไปเชื้อแม่ลูกยามเมื่อพยาธิตั้งในตัว ไผ่จักมาชวนข้าแม่ลูกก่อสร้างปลุกกุศล เหมือนหนหลังดั่งเก่า
ทักคำเข้าดั่งพ่ายหลังเล่านั้นชา นางจันทมณีน้ำตาตกอียดหน้าให้คั้งคว้าวอนคาง เจ้ากุมมารชายอ่อนยินโสภ
ทุกขเสถรมีน้ำตาไหลตกบ่ขาดหน้าทุกเท่าฟ้ายินผ่านนี้แลนา พ่อเหี้ย ความโภช ความนุสสา สักโก เมื่อนั้น ความ
โภชกาชาวบ้านร้องเรียกต้านกันมาทั้งญาติกาหลายเผ่าคิมี่มาเหมียดชากอ้ายโคภิตาห่อพกดาเอาใส่หีดแก้วฝืน
ฝืดแล้วแบ่งตี ดาบบริหารทั้ง ๓ เพื่อจักแหวดเอาเบหนานอยาดน้ำสั่งหื้อเป็นบุญไฟเต็มแล้ว คีลวดส่งสะการ
แลพากันทามไปส่งในสุสานป่าช้ายกขึ้นใส่กองไฟคิมี่วันนั้นแล โส โคภิตาโร มรเน กตวา ทานสิริ ภาวนา กัมม
บุญญจิตต์ อันว่าจิตตะวิญญานแห่งโคภิตานั้นยามเมื่อได้เป็นคนเจ้าก็ได้จำสึลแลภาวนาบุญพาตนไฟเกิดที่
ประเสฎฐดาวติงสาเสวียนมณเฑาะแล้ว ส่วนนางหน่อแก้วจันทมณีคิมี่โสกาโสภใหม่ร้องรำให้ชี้เหงาเอาบุตรอุ้ม

กอดอาอะอดอนอนแฝงมีคำแพงสอนลูกคิดตามถูกในธัมม ว่าดูราชาขยตาตำเหียลูกรักแม่แต่นี้เมื่อหน้าเล่านี้คียิน
ผาน //

ใจนักแก่ พ่อเจ้าแม่ตายเสียละลูกแลเมียอยู่บ้านข้ากล่าวตำนานว่า โอย ทุกข์ อนาคตา ซาติ ชรา คีหากมีชู
ผู้ คีปลอนรอดแก่ผู้ใด สัตต์แลคนในโลกคีหากต้องทุกข์โสกเหมือนกันแล คันมรณกัมมมารอดคีเที่ยงจักว่าละ
ทอดไว้กายา นามะรูปี เหม็นเน่าละคราบเคล้าเปนมึหนอนซิกินขึ้นคูกอันนี้ถูกบวราน นามรูปนียินหน้าเจ้า
อย่าได้ร้ายหิงสาเจ้าอย่าต่ออย่าตียังสัตต์ตัวน้อยแลตัวใหญ่เจ้าอย่าได้ฆ่าเอาตาย เจ้าอย่าได้เอาพรั้มตผายมาปัก
เสียบ เจ้าอย่าได้ตีกบแลเขียดในนา เจ้าอย่าได้ทือปูปลาที่บ้าน เจ้าอย่าด้านคำปากจาสูง ทือรู้จักคุณพ่อแม่
อย่าประหมาดคนแก่ผู้แก่แลญาติวงสา คันถึงวันสืลทือเจ้าได้กะทำบุญภาวนาอุปัฏฐากอันนี้ทักเป็นคองบุญ
เจ้าอย่าสับสุนกินเหล้า อย่าเข้าสู่มีจฉา คบคนพาลาใจบาป อย่าชะหนาบฝูงสัตต์ อย่าตัดไม้สรืมหาโพธิ์ อย่า
มล้างสังฆะแลพุทธรูปพิมพา ทืออยู่ตามธัมมดาด้วยชอบ ทือประกอบด้วยทางบุญแลณา ลูกเหีย โสวจนี สุตวา
ในเมื่อนางจันทมณีผู้แม่สั่งสอนแก่บุตรตาเจ้าคีมีใจชมชื่นมาก จำจื่อไว้ชู้ฮันๆ บ่เพลือคำ //

แม่เจ้าชู้วัน หมูสาวหันคี่หมูไผแม่ฮ้างใหม่คำข้ามาหา เพราะวักพินเจ้ามณิงามสมเส็ดคิ้วค้อมวาดสมตัว
ปากเสียงหนัววลอ่อนคำปากม่วนจาหวานเจ้าขานท้อมย้วยบปากร้ายคำสูงจาต่อลุงคี่ว่า จาต่อปากคี่ว่า นาย
เจ้ารู้ละอายแก่ผู้เฒ่า ว่าเจ้าชู้คำๆ แลนา ตถา ในกาลอนั้น สจวนว่านางจันทมณีผู้แม่คีมีพยาธิใหญ่เต็มตน โรคาคี่
มาสนหนิบต้องเจ็บเสียบสันหลัง เจ็บทังตัวเมื่อยไซ้ เจ้าหนือไรคี่ฟ่งไพหาอยาลมอยาแก้มากทือแก่แม่เจ้าได้กิน
ลมเจ็บตัวคิงคี่ข้ามาเสียบแส่เส้นสันหลังคี่ยังบ่แควนลงเจ็บแข่งขาเหลือกว่าเก่า ตนเจ้าคีหากลุมลา เอาอยามา
ลูบแม่ทือกินอยาแกคี่บ่หายคี่ลวดมรณีตายละลูกเปนกำพร้าอยู่คนเดียว เจ้าตาเขียวคี่ลวดร้องให้กะจื่ออยู่ยิน
ผาน ว่า โอยหนอ แม่มาตาเหียเปนเจ้าตั้งรือแลแม่มาละตัวข้าเปนกำพร้าอยู่คนเดียวไผจักมาเปนคู่ข้าอยู่เรือน
ลา ไผจักมาหยียเดี่ยวเสื่อปันชาย ไผจักมากินแลงายร่วมข้า ไผจักมาร้องเรียกมาหาว่า มาเทือะ แม่มาๆ นี้ชา
โอย เสียตายแม่ //

มาตาเหียทุมหน้าตั้งรือ มาละข้าลูกเต้าไว้แล้วแม่ตายไผนี้ชา เมื่ออายุข้าได้ ๕ ปลืชวบเข้าพ่อเปน
เจ้าคี่ลวดมาตาไซ้โผละสายใจค่างอยู่บ่มีเพื่อนกินนอน บัดนี้แม่เจ้ามาละตนชายเดียวคงอยู่ อายุข้ากำพร้าคี่พร้า
ได้ ๑๒ ปลืบมีเงินคำสั่งมาแม่คี่ยังจ่ายซื้อเลี้ยงยังลูกเต้าหนือบุตรตาคร้วเรือนสังคี่ยังบ่มีสักกาเกเท่ามีแต่ช้อนพาก
ตักแกง ข้าคี่มายินแควนผานใจนัก แก่ถ้ามีแต่ผ้าห่มบางเดียวแล นางตาเขียวเปนแม่หมายเลี้ยงลูกอ้ายใหญ่พอ
สูง ข้าคี่มาคี่คิดว่าจักเปนคุณทือแก่แม่จักเลี้ยงเถ้าถึงตายแม่สายใจค้อมพออายุได้ ๑๒ บ่ทันเถ้าสั่ง เขียวยังลายสี
อ่อนบ่ตกล่อนสักอัน วิบากสังหนอแม่ทือข้าได้ถึงทุกข์แก่หนักหนา เจ้าคี่ให้ไผมากลิ่งเกลือกนอนเหนือท้อง
เทือกกลางเรือน ว่า โอยหนอ มาตาเหีย แม่เปนเจ้าขอเอาข้าลูกเต้าเมื่อตามทวยยังผู้แม่คี่หากประเสือกกว่ายังมี
ยินซิกนักแก่ ขอทือผีแม่มาเอา เจ้าคี่เมากวงนั้งให้ชะใจลำคำผานวันนั้นแล ส่วน ปริมมาโพธิสัตต์เจ้าตนหนุม
หน้า //

คือว่า รัตนมณีมีโสภีทุกข์ยากเจ้ามาเลิกชากส่งสะการกินทานหวยแล้วจอนางแก้วยอดจันทมณี คีเอา
วิญญาณไฟเกิดที่ประสิฏตุสิตาเสวียอารมณ์อิมแล้วลวดเข้าสู่เวียงแก้วยอดมหาเนรพานวันนั้นแล โส โโพธิ สัต
โต ส่วนโพธิสัตว์เจ้า คันว่าส่งสะการแม่แล้วตั้งงามเจ้าคีมีความทุกข์ยากลำบากด้วยหากินยินผานใจนักแก้บมีแม่
บิดดา เท่าแสวงหาเลี้ยงใส่ไพอาบแลหลัวมาขายค้ำกินเข้าางยแล้วคีไพอาเล้า เยียะอย่างนี้ช้วนๆ ลางวันใจชาย
เดียน้อยอ่อนอกินกับเพื่อนชาวบ้านช้วนๆ หั้นแล ภิกขุเว ดุรา ภิกขุทั้งหลายเมื่อคืองยังเปนทศคตะเมื่อก่อนคือ
หากได้เสวียทุกข์ยากอันเปนกำพร้าพ่อแลแม่คีเพื่อวิบากแผ่พายหลังเมื่อคืองยังเปนพระยาเสวียราชได้เอาลูกนก
เสยรังมาขังไว้ค้อมแก้วได้สองวันแล้วคีปล่อยวางไฟ สุวันเน ในป่าไพหานกแม่แลเซียวิบากเซียตอนุสัยได้เกิด
มาเปนอ้ายทศคตะนี้แล อตตะ ในกาลนั้น ส่วนปรัมมโพธิสัตว์เจ้า คีเข้าไฟสูในเวียงหลังเรือนค้ำคั้น เจ้าแก่น
ไธหาชอกินยังอาหารเข้าน้ำแอวักินจ่างตำเข้าเพิ่นกินช้วนๆ หั้นแลนา เกทิวส์ ยังมีใน //

วัน ๑ โพธิสัตว์เจ้าสถนหนุ่มหน้า ชื่อว่า รัตนมณี คีลีลาเข้าสู่ถึงที่อยู่โอสักคี เจ้าคีมีความถามว่า
ปู้ย่าเถ่าทั้งสองมีการสังแลยังใครจ่างเข้าไฟอ้างแสวงหาเลี้ยงอดตาตัวข้า แม่่นว่า จักจ่างสังข้าคีเยียะชู้อันอันแล
เจ้าคีมีความถามกล่าวสองปู้ย่าโอสักคีเขามีความถามว่าชายหนุ่มนี้ช้อยอยู่แห่งหนใดมีผิวใสชะช้อนเปนลูกอ่อน
พ้อยมาถามหา มีลักษณะงามสับช้อยปากด้านถ้อยเสียงหวานขอพ้อเจ้าหลานพ้อบอกกล่าวอยู่บ้านแห่งหนใด
นั้นช่าวาอัน เมื่อนั้น เจ้าหน่อไธรัตนมณีคีมีคำต่านกล่าววาช่าเปนลูกแห่งโคภิตาแม่ช่าชื่อว่าจันทมณีแลปู้ อยู่ที่
คามเขตตีนดอย ไกลชอยวอยนักแก้ววัน ๑ แต่ไฟถึง พ้อมเมิ่งตายเป็นจ่าเปนกำพร้าอยู่ทรงผาน แม่่นว่าปู้
ลุงมีการสังแล ใครจ่างข้าคีหากจักกะทำแลป้เหยีย จ่าอัน อยู่ใจๆ เมื่อนั้น โอสักคีได้ยินคำจากกล่าวในเยือกย่าว
ยินดีมีปิยารักมากนักจึงปากด้านจาหวน วิชิตูรา เจ้าหลานผิวอ่อนอ่อนงามเรา คูจักเอาเปนลูกยินถุกมิตรเพิง
ตาคูปมีโสภีทุกข์ยาก เครื่องอ้อยองหากจักป็นเจ้าจอมขวัญอินชั้น //

เหมือนได้หมั้นคำชว มีหน้าตาใสสว่าง ยินปากแจ่งแกในใจ เจ้ามีคำไขกล่าวว่า สาธุ ดีๆ เหตุโอสักคีบมี
ลูกไว้สืบเชื้อแทนเรือน เหมือนตายคืนชาติใหม่ แม่่นว่า จักไฟค้ำคักจักป็น แม่่นว่า จักใคร่กินสังแลนุ่งอ้อยองคี
ตามแต่ห้องหอรทัย ขอเจ้าอยู่ที่นั้น ใคร่กินใคร่อ้อยองใคร่นุ่งคีตามใจ โอสักคีมีใจรักมากบหื้อพรากไกลตาคีมี่วัน
นั้นแล อิติ วัตถุประสงค์ ปกกาเรนนะ คีมี่ด้วยประการดังกล่าวมานี้แล กรียาอันสวณณนาวิเสสจาด้วยห้องเหตุรัตนมณี
กุมมระอะลองมดส้มผูกตัน คีสระเตจบัวรมวระกาละควรเท่านี้ก่อนแล สระเตจแล้วแก้ช่ายามกินเข้าาทอนแล้วแล
เดือน ๑๒ ขึ้น ๕ ค่ำ พร่าว่าได้ศุภร์ ภาสอ ห่าศุนย์เจ็ด วันนั้นแล ช่าพระเจ้านายน้อยตนเขียนทานค้ำชูพุทธ
ศาสนาพระเจ้าโคตมะ มูลละสัทธาหมายมีน้อยตันแลนางสุกเปนเกล้าด้วยเต้าชุนคนได้สร้างธัมมะอะลองมดส้มกับนี้
เปนทานค้ำชูพระเจ้าทั้งมวลได้อานิสงส์ไปทุกชาติเทือะ นิพพานะ ปัจจโย โทหนตุ เม นิจจ ๑ จิมเตือะ //

ผูก ๒

โวหารธัมมะอะลองมดส้ม ผูกถ้วน ๒ แล

นโม ตสสตุ ตโต โพธิสัตโต โอสถคิ ปิย ปัตโต พานิชो โครัมมเน อติ มนุสสะ อตตะ ในกาละเมื่อนั้น ส่วนว่า ปริมมโพธิสัตตเจ้าตนหนุ่มหน้ารัตนมณีคืออยู่กับด้วยโอสถคิพ่อเลี้ยงตราบอายุได้ ๑๖ ปี เจ้าคิสีลาขึ้นใหญ่เลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่เลี้ยงมาตา เขาคิมิปิยรักมาก บ่หื้อพรากโคลครา หมูผู้ยืนไหลตาผ่อหันเจ้าหน่อหล้างาม เล้า หวังฟังเพาซ้อณผ้ายังเจ้าหน่อหล้าโพธิสัตต เหตุว่าเจ้าอยู่ชบเขาเหงาปาก เหตุว่าเจ้าทุกชยากคนผานมี อากาบปากหากก้มหน้าอยู่บ่เจียรจาบมีมายามาบเหลัน บ่ตื่นตื่นแยงหา บ่ตั้นหาเหลันชู่ บ่พู้ฮ้อยังใด อยู่กินไผ ด้วยพ่อเลี้ยงบ่แอ่วเรือนไผ เจ้าคิมิใจอันซื่อ ชำระกวาดเผี้ยวหอเรือนทุกวันคืน บ่ปากอฏฐากุลมดักน้ำมา หลังหอบประกอบด้วยทานบุญบ่สับสุนการบาบ่ชะหนาบผู้สัด รู้คองปฏิบัติทุกคำเข้า เหตุว่าพ่อแม่เจ้าหาก อยู่ตามธัมมาตทุกเมื่อเจ้าใจเชื่อคองบุญแลนา อตตะ ในกาละนั้น โอสถคิพ่อเลี้ยงครักเจ้าตั้งดวงตา สองขาผัว เมียคิม่าแบ่งปันเสื้อผ้ายังเครื่องอการณา //

ชื่อน เหตุอินดูยงชายอ่อน หน้าตาข้อมหันงาม มีค่าจาปากม่วน รู้ถึถึจนการคอง รู้จบถ้องเผี้ยวกวาด ในสลาดรู้คอง โอสถคิก็มีความยินดีเปนอันมากบ่หื้อพรากไกลตคิมิแลนา ตถา ฆานโว พานิชอ ยเนโค มนุสเส เมื่อนั้นคนทั้งหลายโขงเขตอยู่ประเทศท้องพาราเขาคิจากันนั้นชะชาวทุกตัวพูกากันว่าจักเอาไฟค้ำเอาเกลือแล ปลาไฟชายในเมืองรัมมวติเขตห้อง ลือท้าวท้องพารามีพานิชอเปนเคล้า เขาพู้ฮ้อยากันไผไผมันมันคิพากันหาควัวค้ำ เกลือปลายามนั้น โอสถคิก็มิใจใครไฟเอาปลาเนาแลเกลือไฟชายหวังเอาน้ำย่อนทั้งปลายได้จ่ายคิคิดคระนิงผา ในใจยามกลางคืนจักไกลรุ่งคิม่าคิมุงคระนิงคั่นต้นแลสูงยอลุนแก้วแจ้งสองติงาม โอสถคิก็มิคากกล่าวด้านยัง ลูกเต้าบุตรตาว่า ตูราชายรัตตะนะลูกแก้ว พ่อคิสิตได้แล้วยังการอันหาเงินแล หากำมาเลี้ยงใส่คิครหาไว้เงินทอง คิครคิดแองแอ่วค้ำเมื่อหน้าจักเบนดิเลี้ยงอินทริทุกเมื่อเผื่อเมื่อเจ้าแล้งรับไว้เสพเมื่อเถ้าเอาไว้จ่ายกินทานคิหาก เปนการอันดีแล ลูกอันนี้ถูกบัวร์ณา //

อันการคนชายนันนามตั้งชื่อ หื้อรู้ที่แอ่วแสวงหาหยังเงินแลค้ำเมื่อยามหนุ่มคิจักกุดตี่รุ่งเรื่องโรครวโรใสใจไฟ สอดค้ำรับหาไว้เมื่อมีแรงหื้อแสวงหาการเวียงก้างอันนี้คิหากเปนคองดิคนชายหัดค้ำหื้อมันสลาด เจ้าน้อยนาศ พลันยินยังค้ำโอสถคิก็ทานกล่าวใจขึ้นย้าวยินตีว่า สาธุ ดี ดี แล พ่อข้าหน่อหน้าคิบ่หมายค้ำสักทีเหตุเพื่อบมี เงินสักเผ่าบเคียบแอ่วค้ำเมืองไกลบไฟไหนสักอขาดบ่เข้ากาตชายของบู้คองอันค้ำเชื้อพ่อแม่ข้าคิหากคนผาน ข้าคิบู้หูกะทำการเลี้ยงใส่เงินแลค้ำคิมิไว้สักถง คันว่าพ่อแลยังผ่อหน้าจักหื้อไฟค้ำคิหากตามใจจำหื้อข้าไฟ ทางใดค้ำบ่แห่งแลนา เจ้าคิกล่าวตั้งนี้ตออบิตตาหันแล อตตะ ในกาละนั้น โอสถคิได้ยินแล้วยังค้ำลูกแก้วบุตรตา มีปิยาชมชื่นเชิงอ้ายอ่อนรัตตะนะมณีหันแล อตตะ ในกาละเมื่อนั้น ส่วนโอสถคิผู้เปนพ่อชวนเอาเจ้าน้อยหน่อ กุมมารแอ่วไฟตามเวียงกว้างมักไผอ้างหาเงินเพื่อกู้เอามาเบนทีนค้ำไฟชุกทีบเวียงไฟเถิงเรือนพ่อเสียวที่ผู้มีเงินว่า ตูรา เจ้าเสียวอ้าย บัดนี้ข้าคิม่าขอเพิงยินตีข้าคิมิใจ //

ใครไฟค้ำทวยตามหมู่คนหลายเอาเกลือแลปลาไฟชายแล เจ้าพอินดูแลแบ่งปันทีนค้ำบ่เป็นนานคิจัก เอามาส่งคั่นพอกแล้วมาปันเข้าบ่หื้อหันใจเจ้าจักหื้อลูกเก็บข้าไฟบ่ว่าจักหื้อเป็นนานแล ว่าอัน แก่เสียวค้ำเจ้า

สหายตนหันแล โสดาวจัน สุตวา ส่วนสหายคำเจ้าเสียใจเกี่ยวรักปิยายามสหายตนมาสู่มาขอผู้แล อยัมเงินคู
จักตกเปนเสียเวคล้ายจิงกล่าววว่า เออ เอาค้เอาเทือะ เจ้าข้าค้ปละเสียคำเจ้ามาหามันค้จกเอาเงินมาป็น ๕ ร้อย
หากเปนเงินข้าหาเอามาป็นเจ้าเสียรับยื่นหื้อเอามาผวยังเรือนแล บ้านแล้ว ค้ไฟแอ้วซ้อยังปลาแลเกลือได้
นักหนากองก่อ สองพ่อลูกค้ตกแต่งเอามาโอสคคค้ไฟหาแถมแล้า ซ้อจ้วได้สิบตัว ทิงค้วหลังแลทั้งสองพ่อลูกค้
ตกแต่งดาชนเอาเกลือแลปาเข้าใส่ต่างตกแต่งห้างเต็มดีค้มีหันแล ตโต มานะโว ปุญจะ พานิโซ อันว่าพ่อคำ
๕๐๐ เขาค้ตกแต่งดาค้วแห่งไผมันมีพานิโซหลวงเปนเคล้าค้หามือปอดวันดีโกษนะดีเอาใส่เพื่อว่าจักไว้กิน
ทางเดินเอาเข้าสานแลพริกเกลือถั่วเน่าขึ้นไก่แห้งแลปลา ต่าของกินลำชูเยื้องสัพพะเครื่องทางกินหันแล อตตะ
ในกาละเมื่อถึงวันดีแล้วจอดมิงวันดีวันทีฎฐิโซคขึ้นวันถูก //

พื้นนานาหค้เอากันออกบ้านพรากจากห้องพาราตามมคคาไต้เต้าเข้าป่าไม้ดงชั้นเสียงเนืองน้นซำก้อง
ไล่จ้วแห่งไผมันขับเนืองน้นเทียวกว่าเสียงหมากสว่างแลผางลางค้บทางโพชะชั้น ๕๐๐ หมจ้วหลายออกเปนสาย
บ่น้อยนับว่าได้สองร้อยนายฮ้อยใหญ่ อคค้ซิมล้ำขึ้นหน้าไต้นำทางเสียงผางสว่างดูหมมีทั้งเสียงมตีแล เสียงเต็ง
เสียงค้อยแคนเก็ยระรัวขับจ้วออกหอมทาง ยามเขาออกห้องคนของก็หวดูเอา อคค้เปนหัวหน้าลูกน้องออกทวย
หลังจ้วไผมันขับไล่พ้นเขตห้องพาราเขาตงหนาเปนหย้ามีหลาย เอาค้ยังจอดปล้อยจ้วออกกินเก็ยไผมันค้มาตั้ง
เข้าเอาทั้งน้ำแลหั่วใครหัวกันน้นหมมี ยังที่น้นเขาน้องแลนา เสพานิโซ ส่วนพ่อคำทั้งหลาย ๕๐๐ ลางพร้องค้
ซ้อยขอเส้นเสียงเนืองน้นปากกล้วย พร้องค้กล่าวด้วยผุงสาวผุงเปนชาวเดียวพ่อคำ ลางพร้องค้มาค้ใจถึงลูกเมีย
อยู่ยังบ้าน บางพร้องค้กล่าวต่านว่าการค้าแลกรขายผุงคนทั้งหลายพ่อคำ ลางพร้องออกล่าทวยจ้ว ลางพร้องค้
โพหาหั่วมาไว้ ลางพร้องค้มาจักไม้แลสากน่วย ลางพร้องค้โพหาผักกินมาไว้ในที่ไกลปางนอนค้มีหันแล สุริย
ในเมื่อตะวันตกหั่ว //

คำไผมันพร้อเอาจ้วเสียงหนวกันมัดหลังยังจ้วไผมันแลนา รัตติยาในกลางคืนน้นแล รุ่งสายฟ้าพุงเรียง
ไรเขาค้เอากันโพยกออกเข้าป่าไม้ดงหนาลางที่เป็นหินซาผาแลเปนทุกข์แกใจจ้วเขาทั้งหลาย ค้ใครหัวกันหมมี
ก้องน้นท้วห้องดโพเรเสียงอย่างลางดงระรัว สนนก้องท้วจอมดอยเสียงวอยๆ ดงม่วน เสียงสวาล้วนถึงกัน ลางที่
ป็นดอยขึ้น ลางที่ไต้ทางเพียง ลางที่ลงดอยหลัง ลางที่เป็นฮ่อมห้วย เปนทุกข์ด้วยทางไฟ จ้วตัวโตบใครไฟ
เจ้าของหมมีค้ด่าบุบตีว่า เสือกินมิงผีทำกินหัวมิงจ้วพู่กำเขาหักคูใครเอาฟ้าบักหัวมิงแตก คูจักปาดชั้นเลือดมิงกิน
ด่าถ่ม ถ่ม ค้อนฟาดอ้ายบาบไต้พารา จ้วด่ากาพอให้ไผบได้ยินเสียงสตัดด่าคำร้ายว่าปองปุ่นว่าหื้อบาปถมหัวสุ
บุบตีคูพอข้าพ้อเลือดช้อนจันต่อเพำรอดปางนอนเอาตวันพอเที่ยงยะตั้งอันช้วนๆ จ้วไผมันเดินกว่าบได้กินหย้า
แลน้ำตามใจแลนา เกทิวส์ ยังมีในวัน ๑ เขาค้ชวนเอากันเทียวไต้ถึงป่าใหญ่ดินเพียงหย้าเพียงหนางามมาก
เปนปากกว้างภูเข็ยวามตามริมธารแลผายห้วย มีต้นกล้วยปลียาวชะค่านขาวเครือใหญ่มีบไร่เครือหวายต้นดาว
อยายผักกุกบไร่ผักกินเหมือน //

แปงปลูก มีดอกไม้บานานา มีบุปผามาหลายหลาก ดูท่าทางหมากสัพพะละมีหมากม่วงไข หมากขระ
หนุนใหญ่อย่างเข้าค้เอกันยังจอดที่นั่นปลดเซาหันแล อละ ในกาละเมื่อนั้น ส่วนเจ้าอัคคินายร้อยคอย
ผ่อเสียงหันเต็มตาเปนถณะควรยังจอดอยู่ที่หันหลายวันตื่นจัวเจ็บมาก ลางพร่องหากหันผอมมักใคร่ทอมอ้อย
หย้า ว่าดังนี้ในใจจึงไขคักกล่าวตั้นว่า ดูรา สูทั้นทังหลายมวรมุ ๕๐๐ คุกันมาควรเรดายังจอดอยู่ที่นี้หลาย
วันเพราะว่าคุหันหย้ามีหลายนักเช่นเหลือตาป็นจัวเหียเพราะเพื่อว่ามาไกลได้ ๑๕ วันแล เจ้าเรายังอยู่ที่นี้เอา
แรงก่อนตราบว่าอัน เมื่อนั้น คนทังหลายเปนหมู่ ๕๐๐ คุกันมาได้ยินเสียงจານายร้อยกล่าวว่าหื้อออดเซาซุ่ม
ชาวเรายังก่อนเพราะว่ามาไกล จัวลางตัวเจ็บตั้น ลางตัวหลักลอก บอกหื้อหมู่คนหลายหันแล โส พานีไซ ส่วน
พ่อค้ำทังหลายค้ชมชื่นทุกผู้ ตั้นกันแบ่งที่นอนที่ไฟที่มันตงแต่งลางพร่องค้ไฟพ่อทักจัว จัวตัวใดเทียวพันหมู่ล้า
เข้าสู่กินไกลเซาขับมาหายยังอยู่ยู่ที่นั่นเปนฝูงแลนา โส มหาสัดโต รัตตมณิไซ นิโครธ คุปรีก เมื่อนั้น มหา
กระสัดเจ้า //

ตนหมู่เม่นำรัตตมณิค้ลีลาเทียวป่าขับจัวออกหากินหย้าสู่ที่นาที่เม่นำแล้ว ตาวันเที่ยงช้อนยามแดด
ร้อนกลางวันเจ้าค้เข้าป่ายังร่มไม้เพื่อยหนายังนิโครธาตั้นไทย มดส้มได้ลว้าๆ มดดำกายบได้ขับไว้ตายกองเจ้า
หลอนหันมดส้มฟุ้งชว้นไต่ไพมาเหนือสาขากิ่งไม้เซาไฟห่างแปงลงไปไม้หันนูนเือกินไม้เปลือกไพมาเพราะ
เพื่อพระยามดส้มใช้แต่งหื้อเซาแปงหื้อค้ำแดงปราสาทไต่ยะยาบไพมาเหนือสาขากิ่งไม้เทียวเซาไซเหนือเฟือย
ลางพร่องค้อยู่ทางเหนือ ลางพร่องค้เปียทางใต้ ไต่เฟือยไม่อยู่หลยหลาย ตนเจ้าแลผ่อมดส้มก่อแปงรังเฟือยไม้
ลมพัดเพือกไพมาบได้จับกันสัดตัวแดงมดส้มซึ่งสืบต่อยังกันตั้นจับหวนเกาะกอดนาวอดหื้อจับเฟือยเอากิน
เหนือเฟือยจับกินไต่ค้บได้ปุดกันลงจากเสียงกันหลายเผ่า ลางพร่องค้ตักสู่ถึงดิน ถ้วนหลายทีหลายเผ่าเจ้าค้หาก
เล็งหันอินคู้สัดต้มากบ่างแต่งแปงลางฟ้งวันทังวัน หนองหื้อยอดไม้เซาหาเฟือยมือบ่ถึงปุดขาดยะแตกชว้น
ไพมาได้หลายทีหลายเผ่าตนหมู่เห็นเล็งหันตัวแดงมดส้มแตกฟุ้งจากเสียงกันเจ้าเล็งหันหลายเผ่าเจ้าค้บ่อาจจัก
อดอินคู้มด //

เปนหมู่เจ้าค้ขึ้นสู่รุกขาเจ้าค้เอาหัตถามีอนาวของหนองกิ่งไม้หื้อจับกันหักเอาหลายอันกิ่งไม้มาใส่หื้อปก
ตั้นมีหลายอันหลยกิ่งตั้นเจ้าค้ปกหันแล ส่วนมดส้มหลายเปนหมู่ยะยาบอยู่แปงรังพร่องค้พายเหนือพร่องค้เจือ
พายไต่จับกิ่งไม้อยู่รับรายไฟเปนสายสอดเสี้ยวเกาะกอดเกี่ยวใบเฟือยดูเสียวทุกแห่งงามพันแพงสุดตาหันแล
สุริยะ ยามเมื่อตวันตกตั้นเจ้าพร้าลีลาขับจัวมามดเหลืองทุกซุ่มแห่งไฟมันหันแล โสพานีไซ ส่วนพ่อค้ำทัง
หลายเปนหมู่ค้เอกันเสวียเข้าน้ำแล้วอยู่หลับนอนหันแล รติยา ส่วนกลางคั้นนั้นแล รุ่งสายฟ้าฟุ้งขึ้นมาส่วน
พระยามดส้มเบนเคล้าหมู่เสนาเขาค้บ่แล้วควรติโณมาคุณแก้วตอบบุญมันแลนา ราชานันว่าพระยามดส้ม
ตัวเปนใหญ่ค้ใช้หื้อพ่อครัวในไฟเนรมิตตงตั้งขึ้นปลาแห่งชุนันมีอาหารหลายหลากหื้อมล้อมมากจดีเจือมีรส
นัวหอมอ่อนมีพร้าพร้อมทัง //

น้ำนมจ้ว ทั้งเข้าหมมหันวรสมากสัพพะหากทางกิน เขาแต่งดาหลายสิ่ง กล้วยอ้อยยี่งนานาแล้วคือเอา มาถวายแก่เจ้าพระยามดสัมผ่องเล็งหันคือละมือแล ราชานันว่า พระยามดสัมผ่องตัวเปนใหญ่คือใช้ให้อามาตย์คนดีก็ มากลับเพสเปนคนช่างปาก อามาตย์ผู้ต่างตารับเอาขันโกชนาแล้ว คือไฟลัดเข้าผาปางจ้วคนหน้าหน้า ๕๐๐ เขา พ้อยตื่นกันดู ว่าเปนไฟสุ อันเอาขันเข้ามาป็นยังคนใดคืบรูว่าตั้งนี้ชุกคนคนหันแล โส อมัสสา ส่วนอามาตย์คนใช้ คันว่า ไพรอดแล้วปางจ้วคืกล่าววว่า ดูรา เจ้าทั้งหลายข้าคืบจำหน้าได้ลิมไฟในวัน ว่านั่นใส่ยังมือคนผู้หนึ่งช่วย ข้าแปงหอพอลิมตาแลหน้าผู้ข้าใครโถมนาคุณเอาของหลายสิ่งมีโอชะรส ยิ่งถามหาไฟหลายผู้ ไฟคืบเอื้อเอะ เอา ถามไฟถึงวันออกไฟคืบบอกจาขาน ถามไฟทางหนได้คืบจิงได้เล็งหันผ่องหน้าตมมันคืใช้อามาตย์คืบหอนถาดเข้าไฟ ทายังเจ้ารัตนมณีชายอ่อน ว่าเจ้านี้ย่อมมีบุญในวันว่านี่เจ้าคืได้ไฟช่วยดูข้าเอื้อะแต่งให้อหอกว่าเจ้าคืมีคำตอบว่า ข้าคืบได้ไฟช่วยแต่งหอพ ข้าคืบเท่าพอยังได้ช่วยมดสัมผ่องค้ำช่วยแปงรังทักเฟือยมาบังปกหน้าคืเอื้อะตั้งนี้ช่วยเขา แล พี่เหีย เมื่อนั้น ราชบุตรตา //

ไต่ยืนถึอู้งแจ้งอันที่เปนอามาตย์ป็นยกย้ายคลายจากหันไฟหน้าห้างด่าแปงตงแต่ง เข้าน้ำแบ่งเปนทาน ยังตนคำบุญใหญ่กับทั้งพ่อเสียวทั้งหลายจิงชวนกันสันโกชนาคาบเข้าพรอ้อมหมู่เข้าคนหลายหันแล อัดละ ในกา ละเมื่อนั้นโพธิสัตต์เจ้าสันอิมแล้ว ยังคาบเข้าโกชนา ยามนั้นเสนาพระยามดสัมผ่องคืกล่าววว่า ดูรา เจ้าตนมีบุญ อันใหญ่พระยาเจ้าแห่งผู้ข้าใช้มาราธนาตนแห่งเจ้าหื้อไต่ได้เมือชอมถึงหอลวงปราสาทพระยาเจ้าคืหากจัก โถมนาคุณข้าขอเจ้าตนมูละไฟด้วยข้าว่าตั้งนี้ชุกคำหันแล โส ตัสสะ วจน สุตวา อาหะ ส่วนปริมมโพธิสัตต์เจ้าตน หนุ่มหน้าโพธิญาณคืรับเอาปฏิญาณสารคำปางแล้วยังอามาตย์แก้วตางตาเจ้าคืลีลาเหียวไต่ถึงป่าไม้ดงหนา เจ้าคืเล็งหันหอพราสาทเหลื่อมยะยवादปณแปงสัสสีแสงห้อยป้อนแถวดอกไม้เครือวันมีขันเงินแลขันคำของแก้ว งามเลิศแล้วต่อตามีทั้งอาสนาแลคิงดาวผารวดแทนแก้วหากเปนแสงแทนคำแดงเรียงจอดแล้วพัตพาวแล้ว ด้วยคำขามีทั้งนางกัญญาแวดล้อมแทนแห่อ้อมเปนบริวารหันแล อัดละ ใน //

กาละเมือโพธิสัตต์เจ้าไพรอดแล้วยังปราสาทแก้วหอกคำเจ้าคืยกมือประหมไหววาคยังท้าวราทรราชา คืว่าพระยามดสัมผ่อง ข้าแต่ มหาราชเปนเจ้าตนอยู่เผ้าดงหนามีกิจจการสังแลเจ้าหื้อข้าลูกเต้ามาหานี้ข้า ราชานันว่า พระยามดสัมผ่องตนใหญ่ คืต่านถ้อยไต่เจียรจาวว่า ดูรา ทารกาชายอ่อนเราบเคียดหันในวันว่านั่นเจ้าคืมาช่วย แปงหอกคืหื้อแก่พระองค์เรา เราคืมีใจอินดูขรุณารักเจ้าเพื่อหื้อเปนมิตรแก้วสหายคำเราจักกะทำคุณตอบเจ้ามี ใจประกอบใครไต่อันใด แม่นว่าใครไต่บ้านเมืองคืหื้อกล่าวต่านแทนมา แม่นว่าใครไต่วัดถาเงินแลคำตามใจมัก แห่งเจ้าขอบอกเรายิน ๑ รา ต สุตวา เมื่อนั้นโพธิสัตต์เจ้าคืไหวเล่าถวยสารว่า ข้าแก่มหาราชเปนเจ้าอันว่า เข้าน้ำเงินคำจ้วควายหน้าข้างมล้ำข้าบว่าจัดเอาการมัวเมาในโลกตองทุกชีโสภนนักหนาข้าเท่าใครไต่สิบบมันตะ อันวิเสสเหตุใครรู้คำสัตต์สัพพะสัตต์ในน้ำทั้งอันอยู่บนบกหื้อเจ็บทอ้งทุกสิ่งใครหื้อเจ้าจอมมิ่งมอรป็น ๑ รา ต สุตวา อาหะ ส่วนว่าพระยามด //

สัมผัสได้ย็นแล้วยังคำเจ้าหน่อแก้วโพธิญาณพระยาคีมิวจะน้านตอบประกอบด้วยปิยารักมากกว่า ดูรา
ชายบ่าวคูคักกล่าวหื้อคาถามิงจุงตาจ้อหื้อได้ว่าคำสัลอัน ๑ เจ้าอย่าได้กินน้ำเหล้า อย่าเข้าชายอาวิชชา หื้อ
ได้รักสาคำสัลหื้อได้ อย่าปากด้วยคนใดจุงเอาใจตั้งหมั้นตั้งแต่วันนี้ไฟ ๗ วันตราบถึงวันแล้วเล่า เจ้าอย่านับเท่า
จาไฟคืหากจักรู้คำไฟทุกสิ่งว่าดังนี้แล้วเจ้าคืเรียนเอาสิปมันตะแก่พระยามดสัมแล้วคืคลาดแคล้วลีลาหยงหือคำ
ปราสาทยกย้ายยาดคีนมาเลี้ยงจัวตนสันเก่าบ่ด้านเล่าจาไฟหันแล สุริเย ยามเมื่อตะวันตกต่ำทุกผู้พราซ์จับจัว
เสียงอวยรังหน่วหมี่ก้องนันท้องดังหลงคนพันพวงมัดเพลงยังจัวแห่งไผมันเสียงแล อัดละ ในกาละเมื่อ
นั้นคนทั้งหลายมวรมุคาอันอยู่เต็มปางเขาจากันทุกสิ่งซ้อยซ้าสิ่ง ๑ ลงก่อนยังม่วนอนนิกแก่แปนพื่อคำแหล่
เทียวเมือง ลางพรองเสนแลต้องมาต พรองคักกล่าวด้วยสาวเสียวสาว ๆ มีก้องนันท้องอยู่ตืนคอยวันนั้นแล อัดละ
ในกาละยามนั้น ส่วนคนทั้งหลายชาวหมู่ทุกผู้ว่ากินเข้าร้องเอากันทุกปากทุกผู้หากเจียร

จาเหมือนคั่วอ่อนปางเก่าลุ่มหมู่เขากันกินหันแล ส่วนปริมโพธิสัตเจ้าคืบ่ด้านเล่าจาไฟกินเข้าไฟ
เหมือนก่อนชาวหมู่ล่องคืบ่จาเอือะปานเสียงดักปากคำสังบ่เหมือนหลังแต่ก่อนบ่ห่อนว่าคนใดเขายินสังไส
กล่าวด้านปกป่าวร้อนกันมามีอ็คคืหลวงเปนเคล้าว่าลูกเก็บอ้ายโอสคืคืบ่มีคำปากทุกผู้หากยินอัสสจันยามนัน
อ้ายพ่อเสียวที่เปนหมู่กันมาจิงจาด้านกล่าวว่ายามเมื่อเข้ายังมีคน ๑ คืลีลามาสู่ถึงที่อยู่ปางเขาเอาเข้าน้ำมาบัน
ทุกสิ่งยกยินหื้อบ่กินแล้ว คีนมาบ่ปากบ่หลังว่าผีปามาสิงแล เสียวคา ว่าอัน ชุคนคืมีหันแล อัดละ ในกาละนั้น
คนทั้งหลายมวรมุทุกผู้คนหาอย่าฟองคืปัดแลมาชุดฝ้างจิงครุทลมผี หนี หนี เนือ ผีบ่ปากของสะหลาดแพคืมีผี
บ่หนีคืจักเอาหัวมิงแตกอมสวาหะ ถักตั้งนืออยู่ใจคืบ่ห่อนจักได้หันหันเขาทั้งหลายคืบ่เอายามาใส่อยากล้า
ใส่หัวงูทั้งหัวจักเข็บแลแมงป่องมีทั้งน้ำส้มป่อยใส่ปัดดัก ลางพรองเอาพอกยาตีมาแต่บ้านว่าอันนี้ผีค่านแล //

ผีกลัวเอาตบหัวแล ลูบหน้าคืบ่จาเสียง ลางพรองคืมาเขียนยันต์หิงแลผ่าจ้านว่าคาถาคูมา พรองคืว่า
ใบผีเสื่อแพผีป่าแล ผีตอยผีตามอยคืแพได้เรื่อนคาถาไว้เป่าถัก ถัก พรองคืมาสวดคาถาบทมนต์เป่าเอาเขี้ยว
เสื่อใส่ปักแทงสวาหะถัก ผีชิลาบคุณผาบแพคืยังมีเจ้าคืบ่ชี่จักปากเหมือนง่าวใบ้คนทั้งหลายลางพรองคืมาส่ง
เคราะห์ สะทวง อวยวกสองอันส่งชนหลังป็นอายคืบ่ว่าจักหายแควน ลางพรองลางคนคืว่ามันเปนลิลิปาใบ้
เอาอย่าไข่สร้างควทังพุลีแลหาย ชู้ตเอาลูบทั้งตัวคืบ่ใครหัวแลปากทุกผู้หากอัสสจันเขาจากันดังนี้คืมีแล
มนุสสาพานโซ อันว่า คนทั้งหลายพอกกล่าวคืบ่ช่างว่าคำสังมากำดูตนตัวคืบ่ร้อนบ่ไหม้เขาคืบ่ช่างคืดใจสังแล
ท่านเหยย อัดละ ในกาละนั้นคนทั้งหลายมวรมุคืพิคคีนสู่ห่านอนเสียงคืมีแล รัตนมณิชาตกั นิฎฐิต //

กรียาอันกล่าวสังวัณณาวีเสสเทศนาห้องเหตุรัตนมณิกุมมารมดสัม ผูกถ้วนสอง คืบัวร์มวระกาละคว
เท่านี้ก่อนแล สระเด็จแล้ววันอาทิตย์แลนายเหยย พ.ศ. ๒๕๐๗ ปาลีสี ปางเมื่อสวาธุเจ้าบุญถึงเปนอวาสา ๓ นาย
เหยย นิจจ ฐูว เทียงแท้ดีหลี รับน้าธัมมอะลงมดสัมผะกถ้วนสองแล ปุหนานทาเปนผู้เขียนตัวบ่งามสักหน้อย
ค้อยพิจารณาเอาเทือะ //

ผูก ๓

รับหน้าธัมมมตสัม ผูกถ้วน ๓ แล

นโม ตสสตุ ตโต โพธิสโต รัตตมณิ ตุมหิ ภาวะ อารัพพะ กเถสิ สารโว พังคุรา สปัปฺริสสะทังหลาย
นินายอันนี้จักเล่าจากเจ้าโพธิสโตสังตเสียงปากทุกผู้หากอัสสจันอันถึงวันพริกเช้า ชาวหมู่เจ้าทั้งหลายก็
พร้อมกันดุดกแต่งแล้วคืควาสแคว่ปางหลวงเสียงอวลนันมีก้องเสียงพรา้เกี่ยวกันเสียงผางกลางดั่งลั่นเสียงหึ่ง
แคว่ดั่งมอไพตามกันเปนหมู่ลัดเข้าสู่ห้องธัมมวัตติตามคิริปาไม้เล็งหันไว้ซุอันอัน คือว่าไม้ซางคำเฝียย่อน ไม้ยม
ห่อนเปนกอ ไม้ไร่พ่อน้อมเนือก ไม้เสี้ยวเฟือกขาวผอนเต็มขอรอนขอนปากกล้วยเครือกล้วยอ่อนปลิววหันดั่ง
ดาวเปนหมู่กอไม้ยู่ย่ายไอยดอกรไม้หันย่ายยาดไม้หลายชาติกาสาพู่เผื่อบินตอมได้สอดคลยไถ้นนเนื่อง ค
นทึงเมืองมาพ้อหันผาซ้อตีนชั้นหันกาตาแลนกกตุ้มายู่ย่ายเฝียนกลีขันเสียงสว่าง นกเอยังต่าง ๓ โต เหวาดำ
หงส์คำไฟเปนหมู่ การะวิกอยู่ย่ายยั้งนางณีเห็นร้องไห้เหนื่อคำไม้เหมือนคน วอกลิงลนเที่ยวไต่แกป่าไม้เฝีย
หนาเฝียวมักคาเล็งผ่อฝูงอ้ายพ้อคำหันเซนแลนา มนุสสา พานิช อันว่าพ้อคำทึง 7/

หลาย ๕๐๐ คืไฟเถิงปางเพิงเขาเอากันบดงัวปล่อยอย่างอิตอนแล้วกินเข้างายหันแล โส มหาสโต
ส่วนว่ามหาสโตเจ้าคืบตันถ้อยเล่าจาไผแมนเพินไฟเจ้าคืไฟตามเพินทานคืบกล่าวตันสักที แมนเพินกินเข้าคื
กินตามเพิน ไฟเลี้ยงจัวคืไฟตามกัน คันได้เจ็ดวันรอดแล้วตนท่านเจ้ามีคุณเจ้าคืริความสัตตหลายเผ่าพร้อมทุก
หลายเมียว คือว่า สัตตโนน้ำ ๓ เหนือบกเจ้าคืจบุรีแจ้งทั้งสัตตตัวมีปีกบินบน รู้คำรินแลค่างไฟเสียงข้าหันแล
โส มหาสโต ส่วนว่ามหาสโตเจ้าคืจิกกับด้วยหมู่เจ้าทั้งหลายแลนา มนุสสา พานิช อันว่า พ้อคำทึงหลาย
๕๐๐ เขาถึถามดูเจ้าอ่อนน้อยบุตรว่า ตราภามาจะกุมมารชายอ่อนในแต่ก่อนวันขึ้นมิงเปนสังมิงพ้อยปากมิง
จุงกล่าวหื้อตู่ฟึงนึ่ง รา มหาสโต ส่วนว่ามหาสโตเจ้าคืบอกพ้อเสี้ยวเจ้าทั้งหลายว่า ข้ากำสัลแลเจ้าเสี้ยวคันได้
๗ วันแล้ววาเพื่อครบยาคุณพระพุทธรอยดเจ้าจิงกล่าววากำสัลหันแล อันว่ารู้คำสัตตทึงหลายนั้นนาเจ้าคืบตัน
กล่าวจาไผเท่าดักอยู่ในใจแห่งเจ้าหันแล สุริเย ยามเมื่อตวันตกหล้าคำป่าไม้มีดมัวหมองนกขึ้นคอนจับกิงเขา
ทึงหลายจิงมดยั้งจิวหันแล โย โคนเ เมื่อั้นนังัวทึงหลายคืมาเอากันนอน //

เคี้ยวเอื้องหย้าอยู่ชัว เอโกวจน อหะ เมื่อั้นนังมีงัวพู้ตตตัวนึ่งเถ้าแกแล้วรับแรงเขามันทักงัว
หลอนตาคีหม่อน ตัวผอมผ่อสันหลังมันรู้ว่าผอมโซกซากหางเจ็บเหน็ดตัวคิงหมดเสียงจัวตัวนั้นเที่ยงนอนคางว่า
คูเฝียวทางคียนอิดเมื่อย เจ้าคืคืบรักบ่แพงสักหน้อยเอาค่อนต้อยตีหลังเปนทุกซันักแกแห่งคืคืบเหมี้ยน แต่ก่อน
ปางอ่อนตางหลังคืคืบน้ำหนัก ๕ หมื่นหน้าบขึ้นวอรวงหันแล โสโคเน เมื่อั้นนังัวทึงหลายไต่ยีนถึทุกตัวหากจา
กันว่ามีสันนี้แล เจ้าชานี้คืเท่าว่าหางเจ็บหางพอง พร่องคว่าชานี้เหลือใจสุตผึง ๕ หมื่นน้ำหนักหลัง พร่องคว่ามะ
ซังนิกนิกแกเจ้า มันจำไฟ คับบ่แพ้มันคืชะหนาบเอาไฟเข้าเดินควาไกล ใจ ใจ หย้าคืบได้กินทุกซพานักแก แดด
ร้อนไหม้คืบปลดเราเอาค่อนตีไจ้ ไจ้ ดำรำไรว่าหื้อเสือกินเสือกากเข้า งามยงแลงามข้า ว่าผีฮ่าฝีกินยีนเหลือใจ
เรามากนักแลหย้าคืบมีที่จักได้กินอิมเต็มใจเข้าเอาของมาสูปปากไว้แถมก่อน ขอหื้อบาบซ้อนถมหัวยังตัวเขาเมื่อ

หน้าคั้นเขาตายคี่หื้อได้เข้าสู่อวีจีสิบสามปสี่หื้อบาปตอบส้ายเมื่อหน้า เมื่อเขาตายจัวทั้งหลายจ่มต้ายังเจ้าคูทุก
ตัวสัตตยามสงัดคนเงียบ //

งังเคียดพองด่าป็นเขา ลางตัวคี่ว่าเจ้าคูนี้ยังเป็นคนช่างปากเขาคี่บรู๊กรักยังสัตตคี่ว่าสัตตสักตัวน้อยแล
ตัวใหญ่ยังขอดไว้กั้มเวรมักเบียดเบียนหมายหมั้น มักจะหนาบอันตัวสัตตขับเรามาแต่บ้านตางน้ำคำของเขา
พ้อยปรักเราราคี่ข้าเอาค้อนตีต้อยช้วน หลังคี่เจ็บเลือดย้อยจ้วงกล่าวถ้อยจากันยินกระสันใจมาก สัตตแลคนคี่
หากเหมือนกันคนอาธัมมีใจบาปมักจะหนาบฝูงสัตตมักตัดคอเถื่อถากปาดขึ้นเลือดเอากินมักจะหนาบบุดิอิน
ทุกซี้แก้งวักำแลงัวไหมงัวแก้วลายไซบอกรัจม้อยตอบจาไฟงัวตาดำเขี้ยวอ่อนงัวคำตอบคำไฟงัวมอมไซคักกล่าว
ว่าคนชุมพูนี่ไ้บ่เอาธัมพระเจ้าเข้าไว้ในใจนบเียบะไฟทุกเอื้องปู้จักกะทำบุญมักสับสนด้วยบ่บ่บ่บ่บ่บ่บ่บ่บ่
เราราแท้แล ท่านเหียบ โสโคเน อันว่าจัวทั้งหลาย ๕๐๐ จึงกล่าวถ้อยจากันยามกลางคืนสงัดเจ้าคี่ค้อยลักพรอง
ฟิงยังคำเขาเจ้าคางทุกซี้ยากนักหนเข้ามาขอดกั้มขอดเวรหื้อแก่เจ้าหื้อบาปเข้าอุมหื้อหื้อตอบเขาเมื่อหน้าคั้น
ตายคี่หื้อเขาเข้าสู่อวีจีแลนา ว่าอัน โส ส่วนว่า โพธิสัตตเจ้าคี่ยินกล้วสายนเจ้าคี่ //

กั้วบาปแลเวรกั้ม บ่จาเสียงดักปากเอาเหมียดไว้ในใจหั้นแล ๗๖๓๓ โพธิสัตต ส่วนว่า โพธิสัตตเจ้าคี่
บ่ด่าบ่ตียังจัวของสุบปากเจ้าคี่เอาออกปล้อยหื้อจัวได้ใช้กินตามโตพรจบเลิงเมืองรัมมเขตห้องประเทศห้องคนห
ลายจัวเปนสาย ๕ ร้อย ผางลางหากันเนื่องเสียงแดงดิ่งน้มนาก เสียงหมากสว่างหากันเนื่องทั่วทั้งเมืองชุดาว
เขาว่าชาวพ่อค้ำพาราเอาเกลือแลปลามารอดมายังจ้อคนาเพียงพุนแล ว่าอัน ชุคนหั้นแล สา ส่วนพ่อค้ำทั้ง
หลาย ๕ ร้อยตกแห่งห้อยแปงปางกลางนาเพียงยังอยู่คนเข้าสู่ชื่อเอาเกลือพร่องเมื่อตายเลงพ่อ พร่องคี่มาเอา
ปลา ลางพร่องคี่มาเยะออยกว่าที่ป่าในเมืองไกลขอไฟพาวรับต่อนยังปลานานายอ่อนสักรตัว ออยใคร่หัวกัน
เหล้นม่วน บ่าวสาวรวนนเนื่อง พร่องคี่ว่าที่เมืองไกลเหียบเจ้าบ่าวข้าขอไฟเหียวเมืองพาราใคร่พ่อ เพิ่นว่าม่วน
เต็มที ข้ามีใจใคร่เต่าที่เปนเจ้าจักป็นหื้อไฟชะรือ ว่าอันหั้นแล ส่วนพ่อค้ำทั้งหลายด้านตอบประกอบด้วยมุสาจา
คำมายาด้านกล่าววว่า พี่บ่าวพาราบ่สมคาน้องหน้า หน้ากำเส้าตัวดำบ่างมตาสักเผ่าเหมือนวอกเถ้าหลังขดหน้า
บ่หมดบ่ปลอดบ่เพราะยอ //

นางสุเทีแลคา แล้วเขาคี่ใคร่หัวกันนั้นชะช่าวทั้งสาวบ่าวอ้ายเมืองไกลคั้นเคียบกันหันหน้าพอตราบได้
หกวันบ่ยเกลือปลาแล้วจ้อจักพอกคั้นเมื่อหั้นแล ส่วนนายฮ้อยหลวงเปนเกล้าแก่ลูกน้องไผมันว่า ดูรา ชาวเรา
ทั้งหลายมврหมูคาเปนเกล้าคู้กันมาไผใคร่ได้ครวอันใดคี่หื้อเอากันไฟซื้อเมืองนี้ขายถูกทุกอัน กำไรมันได้มาก
วันรือหากจักเมื่อเมืองพาราณสีที่อยู่ กล่าวหื้อหมูเจ้าทั้งหลายหั้นแล อัดละ ในกาละเมื่อนั้น คนทั้งหลายรู้แล้ว
เขาคี่เอากันไฟจ่ายครวค้ำแห่งไผมันแล้ว คี่ห่างคางต่างหมอนสาดแลสายทางสาดพบบางทบาทบ่างด้วยริบ
ไว้เร็วพลันหั้นแล โส มหาสัตตเจ้าตนหนุมเหน้ารัตนมณีเจ้าคี่มีใจอินคุดยังสัตตมากบ่อกปากจาไผรู้ในใจบ่ปาก
เจ้าหากรู้ยังคำสัตตตัวเปนทุกษณัตไผพายหน้าค้วค้ำคี่บ่เอาสังกล้วเปนเวรตอบส้ายพายหน้าสู่อวีจีเทาะนิก

เถิงพุทโธ ธัมโม สังโฆ อยู่ใจใจ ไบครได้คร้วค้ำสังสัสังอันหันแล โส มนุสโส พานิช ส่วนว่า พ่อค้ำทั้งหลาย ๕ ร้อยค้ำหันอายอ่อนน้อยบ่เอาสังเจ้าเท่านี้ก้มหัวอยู่ ผุงชาวหมู่แลชาวปางเขาคีถามยังเจ้า //

ว่า ดูราชายหนุ่มเหน็บรัตนมณี เพื่อนจักลีลาคืนอวยคร้วค้ำท่านคืบเต็มพ้อมิ่งสังแลบเอาคร้วค้ำหาก หลวงหลายพ่ออายโอสักคี้ค้ำยังตั้งดูทั้งหลายมาทุกสิ่งมิ่งจูงมาซื้อเอาคร้วเทืออาย วันพรุกเราจักห่วยคืนเมื่อชะ แล มหาสัดโต ส่วนว่า มหาสัดโตเจ้าค้ำบอกเล่าชาวปางว่าข้าบเอาสังแลเจ้าจัวข้าเจ้าพร้องค้ำเจ็บขาพร้องค้ำหลังมัน ลอกพร้องค้ำหางมันเจ็บพร้องค้ำหนังมันเนาข้าค้ำเท่าบ่เอาสังเพราะอินดูสัดต่มากพอมโซซากบด้อยพีเจ้ามีค้ำกล่าว ด้านยังหมู่ชาวบ้านทั้งหลายหันแล ภิกขุเว ดูรา ภิกขุทั้งหลาย ปางเมื่อคุดถาคตเมื่อก่อนได้เปนชายอ่อนน้อยบุตร ตาวิบากหนาดอบส้ายในชาตินั้นทุกขิมีพ่อแม่ฆ่าตายละไว้ทุกขิสอกไหม้หนักหนาได้หย้าแลห้วยขายเลี้ยงไส้ อัน ๑ ค้ำได้หื้อไขนงจากเสียรังค้ำยังบ่เปนที่แลวค้ำไพล่อยไว้ในรังวิบากปลงตบส้ายมาค้ำคอบบ้างลุนเปนหน่อ พุทังกูรค้ำลำบาก เถิงตัวเปนทุกขานักแกมีพ่อแม่ยังตายเสียเมื่อยังแดงแลนา อุตละ ในกาละเมื่อก่อนชาติ ๑ ค้ำ ได้มาเกิดเปนทุตะปางเมื่ออยู่ในเมืองเวสาลีใหญ่กว้าง ยังมีคนผู้ ๑ มีใจมักใฝ่อ้างข้อยังเข้าน้ำ //

เสียฝามารอดห้องคาวา ข้าค้ำได้ทานโภชนะน้อยมากหน้าบุดุอันมีค้ำหากนำเถิงได้เปนลูกโอสักคีนั่นแล ท่านเหยย สัพเพชชา อันว่าคนทั้งหลายหนุ่มเฒ่าอย่าได้เข้าสู่โมหามาบ่ปฏิญจวิจิกจจาหื้อสลิกเว็นสีล ๕ เส้นหื้อได้ ไว้กับตัว พุทโธ ธัมโม สังโฆ เปนที่เพ็งไฟใจค้ำหากจักได้เข้าสู่เวียงแก้วยอดนิพพานวัน ๑ บ่อย่าชะแล ท่านเหยย อันนี้หื้อมีภุณารักมากยังสัดตและคนค้ำหากเหมี้ยนกับดูควาสัดตตัวดำน้อยไทย ค้อย่าหื้อได้ชะหนาบุดตี หื้อ ได้พ้นจากบาปทางซีตามตั้งพระมุณีกกล่าวไว้เจ้าพ้อมไธอินกลัวอยู่ตามธัมมพระเจ้า เจ้าค้ำบ่เอาคร้วค้ำใส่หลังจัว มาหันแล โสปะนิโซ ส่วนพ่อค้ำจัวทั้งหลาย ๕๐๐ คนรุ่งแจ้งรวายตรีเอากันลีลาคืนพอกออกจากห้องรัมมวติเขา มีใจชมมาก ผางกลางหากนั้นเนื่องเสียงเดียวกันมีก้องเสียงหมากสว่างดังลั่นไพตามทางหลวงเสียงสนั่นระรินจัว นายฮ้อยเปนหัวหน้าขี่ม้าไฟก่อนนำทางเข้าตงขวางกลางเถื่อนปลดอยู่หันเปนครราววันลุนจิงห่างไพแถมเล่าเข้า ปาไม้ไพรหนาหันรุกขาก็ค้อมอ่อนอ่อนน้อยกับไปไม้ในไพรมีหลายสำ //

ต้นสูงต่ำอวยไพเตมตง ไพรหลายหลากเตมทุกฝากหิมพานต์หันแล อุตละ ในกาละนั้นใส่ไรเขาค้ออก ปาไม้ไต่ตามทางจิงค้ำด้วยมคายนกว้างปากเถื่อนถ้ำตงหนาคีมาเถิงเมืองพาราณสีใหญ่กว้างที่อยู่สำงเรือนเขาลูก เมียพ้อมฟัวฟิงมารับต้อนไผมันปลดจัวลงกลางช่วงแล้วค้ำข้าปล่อยจัวเขาหันแล ตะโต กุมมาโร มานะโว ส่วน พุทังกูมารลายบ่าวค้ำมารอดแล้วยังเรือนส่วนโอสักคี้ค้ำเพื่อนฟิงค้ำมารับต้อนบุตรดาแล้วค้ำปลดต่างไว้แล้วค้ำได้ หันสังมันอินกลงใจมากค้ำข้าปลดไพเสียงหลายหลังค้ำหันยังจัวเปล่าไว้มีแต่ผ้าห่มคร้วทรง โอสักคี้พ้อมค้ำถามเจ้า หน่อหล้าโพธิสัดตว่า ดูราลูกรักแกพ้อมคร้วค้ำนั้นชายสังบ่เอามาเท่ามาตัวเดียวตายตัวเปล่าเอาเงินเก่าคีนมานั้น ชา เมื่อนั้น โพธิสัดตเจ้าชาวบ่าวค้ำกล่าวว่า ข้านี้บ่ได้สังมามาแลข้าเท่าอินดูจัวข้าแข่งเจ็บขาฮ้าน ลางตัวค้อลก ลานกลางหลัง ข้ากลัวบาปปลงตบส้ายพายหน้าบาปภมหัวกล้วผิตสีลผิตธัมมพระเจ้า ข้าพอบได้คร้วค้ำเยื้องไค

มาแล พ่อเหี้ย เมื่อนั้น โอสักคี เค็งเครียตหนาสมเสียดไว้หมุกกลางย่านเหี้ยกล่าวตอบว่า ดูรา ชายคำรักพ่อคูคื บ่คีตคืด้วยบ่มีสังจิงชวนตัว //

มิ่งไฟสุ่ที่อ้ายเสี่ยวสหายคืพอได้เงินมา ๘ ร้อยซื้อจ้วต่างป่นมิ่งกับเกลือแลปลาเน่าเอาหื้อแล้วเพื่อไฟ ชายได้กำไรคูไฟชูจ่างท่านชิตอกคืตีป่นตัวมิ่งสังแลมาใบบ่ใครได้เงินค้ำบ่กะท่าเหมือนท่านปากพันบ้านกล่าว กล่าว เจ้าตนบุญดักเจียบเจ้าคืบ่รู้เคียดเจ็บใจเท่ามีน้ำตาไหลย้อยหน้ากล้วพ่อเลี้ยงบุนตี โอสักคีหาดหัวว่าอ้าย ใบง้าวทุกตะมิ่งเสียดตายเงินคู ๕ ร้อย จ้วสิบตัวคืมอบป่นมิ่งเจ้ากุมมารคืร้องไห้ว่าข้าคืยังมีเงินสักปีเจ้าควรรคื ร้องให้จจะใจล้ำค้ำผานหันแล มหาสัดโต ส่วนมหาสัดโตเจ้าคืเหงาอยู่หันซอนรอนยามตาวันยอนคล้อยเจ้าคืมีค้ำ ด่าว่าเจ้าค้ำค้ำว่าค้ำหลายทุกเผ่าเจ้าคืหากรักยังจ้วมือลูบหัวแล ลูบหน้านังป่นว่ากลางเรือนหันแล สุริเย ยามตา วันตกต่ำแล้วคลาคลาดแคล้วเข้าสู่คารบดคำตันมีตเจ้าคืยินคิดฝืดตันใจว่าจักเอาเงินที่ใหม่มาสายหื้อพ่อเสี่ยว อ้ายหัวเวียงนั้นชวาอันมันคืบ่มีสังจักเบนที่เพ็งคืเท่ายินติดกับด้วยสิลธัมมกัมมัญฐาน ยามนั้นจ้วตานแลจ้วแก้วคื ปากจะแจ้วจักันว่าอินดูเจ้าตนค้ำน้อยบ่าวพ่อเลี้ยงว่าหื้อมันสายค้ำเรามันไฟกัเงินเพินมา ๕๐๐ พ่อเลี้ยงว่าหื้อ มันแทนยังเค็งแค้นใจ //

เจ้าควรรกล่าวที่เงินค้ำที่เก่าเสาเรือนมันหันแล มีเงินขุมหนึ่งที่เชือกมัดแห่งเราจ้วตัวบุดต๋ข้ากล่าว ว่า ข้าคืรู้ขุมค้ำที่เกลบฮ่าปวกไว้ที่จิมใกล้ริมขุมค้ำนั้นมิไว้หนานหน้าเขาจักันเมื่อโพธิสัดโตเจ้ายังนอนอยู่ตราบถึงรุ่ง ระบายตรีหันแล โสวิภาตา รัตติยา ในกลางคืนแลรุ่งสายฟ้าพุ่งถึงชวยเจ้าสายใจคืลูกชวยหน้ามาตั้งเข้าแลหุง แกงยามคาบงายมาสู่ยังพ่อแม่แล้วดิงาม ส่วนเจ้ากุมมารชวยอ่อนจิงปากม่วนค้ำจาเชิงบิตตาพ่อเลี้ยงว่า ข้าแต่ มหาราชเปนเจ้าขอถามยามเมินนานเมื่อแต่ก่อนเงินค้ำพอคืยังมีฝิงไว้ตีบ่เอาออกขอพอบอกหื้อข้าลูกดีลีนี้ิงลา โส ตัสส วจนี สุตวา อหะ ส่วนโอสักคีพ่อเลี้ยงคืยกบาทถ้อยเจียรจามีโกธาเค็งโขดว่า ดูราอ้ายกำพรวดาคูบ่มี เงินค้ำสังแลเจ้าขุมค้ำคืบ่มีสักเผ่ากล่าวเท่า้นป่นชาย คันว่ามิ่งหันขุมเงินแลขุมค้ำอันใหญ่มิ่งจุงไฟชุดเอามาคูป ว่าสังป่นอ้ายคูคือานญาตได้ยินโอกาสหื้อป่นมิ่งชะแล ว่าอัน ส่วนปริมมโพธิสัดโตเจ้าตนหนุมหน้าโพธิญาณได้ ยินโอสักคีอานญาตเจ้าฟังควาดค้ำ //

เอาเสียมแล้วลงเรือนไฟพ่อทัดที่หันตั้นเสาเอาเสียมชุดชักวาดมือคดยาตรูดินหันเงินชากองก่อเปนเงิน หล่อฮางเรือเจ้าคืชุดขึ้นเมื่อหื้อพ่อเลี้ยงป่นค้ำสายแทนจ้วคืได้หกแสนชวาเผือกเต็มเทือกห้องเรือนมันหันแล ส่วนปริมมโพธิสัดโตเจ้าคืจิงเอาเสียมไฟแถมแล้วชุดแห่งที่ขุมค้ำอันจ้วตาดำตันกล่าวกลางช่วงบ้านโอสักคีที่ แกลบมีปวกไว้เจ้าคืเอาเสียมชุดค้ำคดเอาดินค้ำออกแล้วช้ำหันใส่ค้ำชาเจ้าคืคดเอามาหื้อยังพ่อเลี้ยงโอสักคีมีค้ำ หกแสน ๕ หมื่นส่วนพ่อเลี้ยงคืมีใจชื่นชมบานเพื่อว่าจักชุดเอาค้ำมาสายเหลือค้ำอันยังจ้วเมียคืใครหัวผัวมันคืช้ำ สู้ว่าอ้ายอ่อนอ่อนนี้มีบุญเงินอยู่ใต้ถุนมันคืรู้ ค้ำอยู่กลางช่วงบ้านมันคืช้ำพ้อยหันช้ำรักมันเหลือกว่าเก่า โพธิสัดโต เจ้าคืบ่ว่าค้ำร้ายแลค้ำดีเท่ามิไมตรีกว้างแผ่ไผดยังพ่อแม่แลสัดตคนเจ้าลงเรือนแล้วไต่เต่าถึงที่อยู่นผู้จ้วทั้งสิบ ตัวแล้วคืกล่าวว่า ดูราจ้วทั้งหลายเหี้ยเจ้าบัดนี้ข้าคืซื้อเอาสุเจ้าแล้วสายยังเงินป่นข้าคืไผดเอาตัวสุเจ้าช้ำจักปล่อย

เข้าป่าหากิน กลัวท่านยิงท่านซ้ำ กลัวท่านผ่าตีหัว กลัวเพื่อนเอาปาดจิ้นมาบึงจีแกงกิน ตั้งแต่ไฟพายหน้าหื้อสู
เจ้าชวนกันไฟในดงไพร //

ไฟกินเพลิงแลหย่าอ่อนที่ย้อมห้วยภูเขาพูนแล เจ้าคัจงจัวพู้แก้วตาตำทั้งจัวคำแลจัวกำสืบทัวพร้าเปนฝูง
ไฟเถิงดงหลวงกลางป่าแล้วเจ้าคักกล่าวอย่าตื่นเมื่อตัวคนเชื้อหนาบาบร้ายได้เข้าเอาตายชะแล จัวเหยีย คั้นว่า
มหาสัตว์เจ้าสั่งแล้วเจ้าคักคลาดแคล้วคืนมาหั้นแล ตโต โสโคเน ไฟพายหน้าแต่นั้นส่วนจัวทั้งหลายฝูงนั้นคักได้
ไฟสูป่ากินเพียงหนีเสีบเมืองอยู่ป่าแอว่าไซดงไพรคักสวดกลายเปนจัวป่าผีป่าเลี้ยงยังเขาหั้นแล มหาสัตว์โต ส่วน
ว่ามหาสัตว์เจ้าคักเที่ยวไต่ตำคักมาเิงโอสคคี่พอเลี้ยงอยู่ที่หั้นหลายวัยเจ้าคักเอาเงินแลคำเมื่อส้ายกลัวเปน
บาบร้ายกับตัวส้ายแลแทนทิงหนีเภาแลหนีใหม่แทนปันเลี้ยงบ่เสร็จสะหลอส่วนโอสคคี่พอเลี้ยงเคมเลี้ยงหน่อ
เหน้ามาตาคักเอาเงินคำมาใส่เลมเต็มพ้อยเลี้ยงกลางเรือนยู่ทางกินและจ่าย ยู่ทางค้าและขายของเจ้าคักปมีคำซี
หมองโสกไหม้สองขาผัวเมียคักเข้าเติมรักเหลือเก่ายังหน่อเหน้าโพธิญาณเขาคักบรู้งเจ้าตนคานบุญใหญ่เปนหน่อไ้
พุธังกูรเขาคักว่าเปนลูกเก็บท่านผู้อื่นคนทุกแอว่ามาขอด้วยที่แท้คักหากเปนกุมมารบุญใหญ่จักได้นั่งกินบ้าน //

แลเสียบเมืองเจ้าคักบ่คิดกระนิงสีกเฝ้าเอาพุทธุคุณ ฉมมคณ สิงคณ ไพอยู่ใ้ใจใจ รักสาสีกะทำบุญ
นั้นหากเปนติกะทำการอันบ่ดีคักหากเปนบาปพระมุณีเจ้าจิงเทศนาไว้จูปุคละผู้ใดได้กะทำชะหนายเข้าฝูงสุด
ตัดไม้สริมหาโพธิ์มล้างสังฆะแตกเปนสองมกบองผิดพอแม่หมักแต่ยังสมมล้างเจตีย์แลพุทรูปพิมพาแลหน่อ
อรหันตายอเปนบาปกัมมแลบาปใหญ่ตกตำไต่อวิจิปันแลเภา โยนโล คนฝูงใดแถวเถ้าทั้งชาวเจ้าแลอริยากัมมสีล
ภาวนาทุกเมื่อนาบุญแม่ปกรำรู้กะทำอุปัฏฐากยังพอแลแม่ทั้งแก้วเจ้าทั้งสามหื้อได้คักเที่ยงว่าจักได้เปนดีบุญ
สีลทานมีคำช่วยคักปกถอยเสียบกอันเหมือนพุคตะเจ้าบ่าวจักกล่าวหื้อขุมค่านันแล รัตตนมณีชาติกั นิภูจิดั กรี
ยาอันสังวิณณนาวิเสสจาห้องเหตุกมมาสมดสัมผุกถ้วน ๓ คักสมเด็จแล้วแล สระเด็จแล้วยามเมื่อเวลา ๑ โมงห้า
สิบนาที่เมื่อยามกินข้าวตอนแล้ววันจันทร์เดือน ๑๒ ขึ้น ๘ ค่ำปาลีสี พ.ศ.๒๕๐๗ แล ข้าพ้อจันบ้านนาคตเหนือ
หัวบ้านพิจารณาเอาเทือะ //

รับหลังธัมมอะลอมมดสัมผุกถ้วน ๓ แล

ผุก

รับหน้าธัมมอะลอมมดสัมผุกถ้วนสี่แล

นโม ตสสุตถุ ตถา เอโก โพธิสัตว์ จริติ นาโคณะ มหิงสา บุตตา มานะโว โสตุชนะ สปุริสสะทังหลาย
นียายอันนี้จักกล่าวยังคว่าโพธิสัตว์เจ้าตนชื่อว่ารัตตนมณีกีสีลลงแอว่าเทียวล่าเหล้นกลางนา ยาม คิมหะ คือ
เดือน ๘ ขอนไถนาเจ้าคักหันชายมานวะผู้ ๑ อาสัยเชิงกะทำการเสียบหงนงานร้องดำ เอาควายแม่เภาไถนา
ควายแม่นั้นนามีบุตตาตัว ๑ ค้อมคักเกิดอันกินนม ร้องชมซานหาแม่ร้องแวงแวงหาแม่กลางนา ร้องไปมากกลาง
เปลวแดดใหม่แห่งร้อนยามตวันจักขอนเทียง ควายแม่เภาหากหิวแรงเจ้านาคักมีคำแถมแข่งดำเจ้าว่าเทียมคำ

หลัง โอย ทุกข์ ออกแตก เอาค้อนแตกสันหลังว่าเปนสังแลบไฟเล้าหื้อผีทำกินมึงคุบเพ็งใจสักหน่อย ควายแม่เถ่า
ทำปึก หน้าจกหงก สบตุนอ้ายผี ทูรคนพาลาซัดค้ายาวว่าผีหื้อนมีรากควายแม่เถ่าหากเหลือใจ มีน้ำตาไหลย้อย
หน้าลูกค้ำข้าให้มาหาควายบุตรตาลูกน้อยใจใฝ่ห้อยกินนมแล่นมาชมยังแมร์้องอะแอ //

ให้วอนหาใจถ่านม ๒ เต้า ส่วนอ้ายกำเส้าพาลาซัดเอาค้อนมาตีพาดเจ็บขนาดหลังพองร้องแงๆ หก
แล่นเมื่ออยู่หิ้งกลางตอนนา แม่เสียงวานร้องให้จะใจใครกินนม ยินชมใจใซน้อยคายน้อยใครกินนม ยามเมื่อ
โพธิสัตเจ้าไฟถึงรอดหันมันซัดตาสอดเล็งหันยังมีหิงสาควายอ่อนเจ็บค้อนอ้ายพาลาเจ้าค้ำหันตาพ่อเจ้าอ่อน
น้อยยिनกล่าว ว่า พุทโธ ธัมโม อ้ายบาปชะหนาบแท้ ควายมันยามตาวันพอเที่ยงมันค้ำปล่อยยังตวยอ้ายผี
พรายใจบาปชะหนาบแท้บุดีดำผีฮ่าผีกินซุซ้อ ดำว่าตายฮ่าตายโหงหื้อมึงตายมึงเนว่าคำเก่าซึ้งหลาย อ้ายตา
แมนใจบาปชะหนาบแท้คายนันแท้แลนา อันว่าลูกควายตัวอ่อนน้อยให้ชะช้อยใครกินนม ยินชมใจแม่ใให้อิน
ดูแม่แก่นใ้บุดีดำ โอยหนอ พระมาดาเหีย แม่ข้าเจ้าค้ำข้าดำบุดีดำมีคำดีสักแม่ข้าจักเปลี่ยนแม่ข้าค้ำยังอ่อน
น้อยบมีแรง ข้าอินดูแม่จอมแพงทุกซยาก ซักไกลากดินเมืองยินเคืองใจกับแม่ ข้าหน้าตาอียาดไหลนองแลนา
มาตา วจน สุตวา อาหะ เมื่อนั้น //

มหิงสาควายแม่ใได้ยินลูกใหื้ออะแ่วยินวอนว่าอินดูแม่ตั้งพอนร้องใในทีไกลตอนนา พระมาดาแม่เจ้า
ตอบกับลูกเต้าเจียรจว่า ดูรา บุดีดำเหียแม่อย่าให้ชะช้อยเหลือใจแม่ค้ทรงผานทุกซยากยินลำบากเหลือใจแม่ค้
ใครกินหย้าค้หากเหลือใจน้ำเอยนใสแม่ค้ยังบ้อาบแม่เจ็บขนาดสันหลังเลือดค้ยังย้อยแข่งเจ้าค้ำข้าดำแข่งว่าหื้อ
ตายสายใจเจ้าแม่อย่าใให้หนักแอดเอาแรงเจ้าชวยยังอ่อนเพราะเกิดมาได้ ๓ เดือนพ้อยจักมาปองเปลี่ยนยังตัว
แม่เจ้าค้ยังบ้แพ้งอนแลเถ ขอสายใจอัยว่าเจ้ามันจักดำตีชายชะแลว่าอันหันแล อัดเถ ในกาละนั้นมาตาควาย
แม่ค้ให้ผดแผ่ไพมากล่าวว่าบุดีดำลูกเถ่า ว่าอันเอาเทือะสายใจ บัดนี้แม่ค้อยไพอหาเจ้าหื้อลูกเต้ากินนมที่ชุมคำอยู่
หัน กล่าวตั้งอันแก่บุดีดำว่าเจ้าอย่ามาใกล้กลัวแต่อ้ายบาปใ้พาลาพอนาจักตีหลังแห่งเจ้าขอหื้อเจ้าลูกอด
เอาคำตาบ้รักแม่ควายอ่อนน้อยค้ใให้อยู่กลางตอนนา //

ให้ชะอื่นหาซึ่งใครเปลี่ยนยังแม่เจ้ามาตามิโสกาโสโกใหม่เพราะว่าอินดูแม่ออกไ้มาตาควายตัวแม่ค้
กล่าวแก่เจ้าบุดีดำ ดูรา ลูกรักแม่เจ้าว่าจักมาเปลี่ยนแม่เจ้าไถนา คั้นเจ้าไหยมาเพิ่นค้จักหื้อพายังงอนแลแอก
บ้ผิดแผดเหมือนคูแม่นี้แลนา ว่าอัน ส่วนว่าพระหนอแก้วโพธิญาณเจ้าค้จักผินชันเล็งตาพ่อยังคนบาปใ้ไถนา
ค้อวรายขวอวร้ายช้ายอ้ายใจร้ายพาลาถามตีหัวควายอยู่จะใจ มันค้เล็งหันโพธิสัตเจ้าจุกอยู่หัน ตอนนา มันค้
กล่าวว่าดูราชวยอ่อนน้อยคุบห่อนเคียหันควายเปนสังตั้งนี้บู้รู้จ้บรอย คุค้บ้เสียดายสักหน่อยคุจกขายหื้อเพิ่นข้า
เพิ่นตีหัวมันคุค้บ้กล่าวยังบาปมันค้ชะหนาบว่าจักขายมึงจุงซ้อเอาเทือะ อ้ายคุจกขายหื้ออุกๆ ปันมึงเสียดายนา จึง
พิจจาคำไหยแล้วมันค้ปลดปล่อยไ้ยังควายล้าค้ถามอ้ายปันอ้ายน้อยโพธิสัตเจ้า เจ้าค้บ้เอื่อเอามัน มันค้กว
เกล้าบ้ยังถามว่าอ้ายคุจกขายคุค้บ้เสียดายแม่ควายตัวเถ่า เอาค้เอาเทือะ อ้ายชวยเหีย ทิง ๒ ตัวแม่ลูกชวยอุกๆ
ปันมึง คำคำสองสลึง //

๑ ว่าอัน อยู่เนืองเนือง คันมึงบ่เอาจ๊กจ๊กสาลาบแกงกินชะแล ว่าอันอยู่ใจๆ เจ้าหน่อไร่โพธิญาณจึงขาน คำตอบด้านว่าคำมันเท่านั้นคุ้จ๊กเอา เจ้าคักกล่าวว่า ดูรา พอนาผู้เฒ่าแก่คนชะหนาบแล้วคืบซื้อคินอันชะหรือ คัน เจ้าจ๊กซื้อคินคุ้บซื้อว่าดังนี้หื้อพอนาหันแล เมื่อนั้น พอนาคีขานว่าคันขายแล้วคืบซื้อคินเอาแถมยังควายแม่ดำ ตัวนี้เล่ายะนาเข้าคืบตีสักเทื่อ คันขายแล้วคักขาดทินบซื้อเอาคินแถมเล่าแล ชายเหี้ย มหาสัดโต เมื่อนั้น มหา สัดโตเจ้าคักเอาคำออกมาป็นหื้อปู้เฒ่าใจดำเอาคำสลับป็นยื่นหื้อมัน คีรับเอาเป็นคำซื้อควายทันแล้วมันคืบปล่อยควายแม่ดำออกมาหาลูกน้อยจุกอยู่หั้นหื้อลูกกินนม เอาข่งย่าขุมคำอียืนอยู่หื้อลูกกินนมหั้นแล เมื่อนั้น เจ้าคักมีใจบานชมมากเหตุได้หั้นควายน้อยช้อยกินนม เจ้าคักเที่ยวโพถึงกลางเป่งที่ควายอยู่จุกยังหื้อลูกมันกินนมอียืนอยู่เจ้าคักรู้คำควาย เจ้าคักกล่าวว่า ดูรา ควายแม่เฒ่า คุ้รู้สองแม่ลูกดีหลี คุ้มีเมตตาอันใหญ่มากใครหื้อสูสุขพ้นยังทุกซ์แลโทส คุ้จ๊กโผตเอาสูคูอินอินดูสูมากคุ้หากซื้อเอาแล้วแลนา เมื่อนั้น ควาย ๒ ตัวแม่ลูก

ยินคำถูกเพิงใจ คีจิงโขกล่าว่า สาธุดีดีแล ว่าอันแล้ว ส่วนปรัมมโพธิสัดโตเจ้าคักถามควายแม่ดำว่า ดูราควายแม่ดำเหี้ยเฒ่าแก่ อันว่าขุมคำอันกล่าวลูกเด้านั้นรูว่ามิจิงในดินที่ข่งเจ้าคักเหมือนดังว่าคำจาแท้แลหรือ เมื่อนั้น มหิงสาควายแม่คักกล่าวหื้อแก่โพธิสัดโตเจ้าว่า มีแท้แลเจ้าที่ข่งคักหากย่าไวนี่มิจิงแล คันเจ้ามีใจใครได้คักจุงขุดเอาแล้วเมื่อไ่ว่ายกินทานเทือชะเนือ ว่าอันแล้ว ส่วนตนผ่านแล้วโพธิญาณเจ้าคักเอาเสียมขุดเมื่อไ่วได้สองหมื่นคำชาเจ้าคักเอามาไ่วียงเรือนโอสคคัพอเลี้ยงพอเหลือองหัวเสียงกลางเรือนหั้นแล เมื่อนั้น โพธิสัดโตเจ้าตนหน่อท้าวโพธิญาณคักบอกกล่าวหื้อมหิงสายังควายสองตัวแม่ลูกจากถูกถ้วนคำหวานว่า ดูรา เจ้าทั้งสองแม่ลูกวันนี้ คุ้จ๊กโผตชีวิตยังสูคูอินดยังสองเจ้าสูอย่าตองเต้ามือมองกลัวคนเลิงยับขักถ้วทางเพินจักยับไ่วไถนา สูจุงเอากันโพตงหนาป่าไม้ชะเอาใช้กินหยาเทือชะ ว่าอันแต่นั้นคักลวดเบนควายปามาตราบต่อเท่ามาเถิงในกาละบัดนี้แล ภิกขุเว ดูรา ภิกขุทั้งหลายในเมื่อ //

โพธิสัดโตเจ้าตนผายแผ่เมตตาแก่ตัวสัดโตหื้อพ้นเสียยังทุกซ์ชะหนาดมาหลายเผ่าชาไดอันนี้เปนคองดีตามปาเวณมีมาแต่ก่อนบ่หื้อผอนบวรารณ อันว่าการในโลกย่อมตองทุกซ์โสไกโสกา อันว่าการหาอาหารเลี้ยงใส่ไฟคักว่าเหมือนกันคนเกิดกลางหน้าแผ่นดินมันแก่กันทุกซ์หนักหนา คนตณหาไปบับาคือว่าสัดโตตัวแดงแลตัวดำ สัดโตตัวกล้าแลตัวคัก มันคักมีใจเหมือนกันแท้ไซ้ ไผอย่าบุดมึนบตีสักอียดเปนบับไวกับตัว บาบถมหัวพายหน้า นารกใหม่ตองจิมบมีคำปรารมย่อนอัยานทางผิดการมิจฉาภิภูริหื้อหลักเว่นอย่าตั้นเต้นโมหา ออย่ามานะใจใหญ่หื้อได้อยู่ตามธัมมตา โอคชนินาทุกซ์ยากหาเลี้ยงปากไฟมันอย่าอธัมมใจบาปอย่ากำจัดสัดโตตัวหน้อยตัวใหญ่อย่าขอดไวกัมมเวรกล้วเปนดังพอนานั้นไซ้มันชะหนาบมหิงสาควายแม่ให้ผดแผ่กลางนา วิบากหนาดอบส้ายพายหน้าบมีสังหวังจักเปนตีข้าพ้อยทุกซ์ยาก หวังจักได้เข้ามากคักข้าพ้อยหายไฟ ลวดเชิญใจโพกว่าเก่าข้าชวดเข้าชูป्लीๆ บมีสิักเผ่าวิบากเข้าถมหัวเพราะมันชะหนาบ //

ตัวควายแม่เฒ่าควรดีได้เข้า ๑๐ เพียดพ้อยได้ ๑๐ ถุงอ้ายปุนลุนหุนถ้าใส่เข้าเซ็งตางควายแม่ครางทุกซ์ยากวิบากตงหนา การชะหนาบสัดโตนี้หนาคควรดีหลักเว่นเปนหมู่เส่นโมหา ไผอย่าได้กะทำดั่งพอนาใจบาป

วิบากตาบพวยลุนแลนา ทิสวา ส่วนพอนาผู้ใจบาปค้นว่าชายควายแล้วหากคืนเมื่อเมียเดือดกล่าวกล่าวปาวทั่วบ้านฝูงพี่น้องพ่อเล่นกันมา ว่าสู้อย่าเคียดผิดกันสู่วเมียเปนสังแลให้พี่น้องจนพอได้มาถามหน้าจิ้งร้องให้อปากโคปุ้มกลางเก็บเอาคร้วเรือนชัตออกเขาชอกเสียงบมีสังยกกระนังทิ้งออกตกได้รางสั้นสั้น ว่า หนี หนี ค้นมึงบ่ส้ายยังควายคูปบ้นที่มึงอยู่คู้บ่เปนคู้มึงพอสองชะแลว่าอัน เมื่อนั้นอ้ายพอนาตากล้ามันคู้บ่ข้างว่าคำสั่งมันคู้ดักฟังเมียดำ มันคู้กินน้ำร้อนใส่ชาแล้วคู้ตูดอยานั่งอยู่เท่านั้นเหงาหมองมันบ่ปองคำปวงมันคู้หากคิดใหม่กินแหงได้คำแดงสองสลึง ๑ หื้อเมียมัน สมเพิงเมียมันคำคู้เพื่อว่าความโทสะโมหะมันใหญ่ไผ่คู้ว่ามันบ่ชุกนๆ หั้นแล อันว่าการโทสะโมหะนี้เนาขอหื้อได้ออดเล้ามันข้างเสียของเก่าเมื่อพวยลุนคู้ย่อนว่าโทสะนี้แลนา ขอหื้อปุกคละยิงชายได้แจ่งส่องหื้อได้คู้ดปองยังการอันใช้ //

จัวควายนันนาคีหื้อได้ตามคองธัมมอันชอบอย่าประกอบด้วยทุบตี กลัวกัมมบวมกล้ามก็ส่ายหื้อว่าเจ้าว่าอ้ายทุกคำคำคู้บ่มีกัมมมีเวรมาตอบ มันคู้บ่มีโทสมาครอบเมื่อพวยลุนชะแล เลอะ ทิวส์ ยังมีในวัน ๑ ส่วนมหาสัตว์เจ้าตนหนุ่มหน้าชื่อว่ารัตนมณีเจ้าคู้มีใจมักใคร่ไฟสุที่อ้ายพ่อเสี่ยวหิวเวียงที่อันเคียดหันกันเมื่อก่อนยามเมื่อเปนคู้คำทวยมีใจมักใคร่หันหน้าพ่อเสี่ยวอ้ายสหายเคียดเจ้าคู้สิลาเที่ยวได้เต่าผ่าหิวเวียงกว้างไพเถิงไพแผลวเรือนเจ้าพ่อเสี่ยวยามเช้ากินงาย ชายสหายพ่อเสี่ยวคู้รับต้อนมาลูกเสี่ยวอ้ายพอมหา เมินแลแล้วนาเจ้าเราเจ้าข้าคู้บ่ได้หันหน้ากัน เจ้าคู้ยังมีโรคาแลพยาธิดาตองเถิงคิงชะหรือว่าอัน ลูกพ่อเสี่ยวแก้วรัตนมณีคู้มีคำคู้จาตอบแล้วว่าสุขย่อนบุญพ่อเสี่ยวแลแม่เสี่ยวแลแก้วทั้งสามเพ็งบุญสี่บุญธัมมกัมมัญฐานเจ้าคู้บ่โสโกโสชี่สังแลพ่อเสี่ยวเหีย เมื่อนั้นนางผู้เปนเมียคู้ฟ้าฟางหิวเสียดแลกวาดเรือนเอาขันพลูมาสู่ตักน้ำอ้ายตันกัตเออยนยกมาทำสู่เจ้าลูกเสี่ยวว่าเจ้าข้ามา //

เถิงกินพลูอย่าเทือแม่ตักน้ำเออยนมาสู่เรือนคนแถมตูปหน้อยปุดขาดสอยสุดมีฝ่าหลูรูปล่องเปนรูช่องทั้งมวรคามึงหลังปุดขาดผาดำบอຍาบหันเซ้งเรือนชายเสิงกอนหลุด เข้าน้ำกลั่นขาดชุปลิบมีสังสักเฝ้า เยยะเข้าคู้บ่หันดี เปนคนสังพ้อยมาทุกชยักลำบากแท้บ่มีสัง หันมีหลายคู้หนุหน้อยเปนหมู่เปนชุมล่นตามหลีบผาโพธิสัตตาคียนอันคนอันมากเจ้าคู้หันพ่อเสี่ยวหากทุกชี่ มีค่าเลี้ยงชีวิตไฟทั้งวันทุกชยัก ลางเทือเขาคู้เอาหย้าแลหลัวมาชยักเลี้ยงชีวิตสองเจ้าเท่าพ่อเสี่ยวแลแม่เสี่ยวมีคำคุดเลี้ยวบ่สอดเสี่ยวโมหาอยู่ตามธัมมดาเลี้ยงไ้รักสากายกัมมมีหากคำแข่งแลนา โส เอโก ตทโล ภริยา ฆาตโก กุกุตโต ทุกโข โลทนา ในกาละนั้นส่วนทุกตะเจ้าพ่อเสี่ยวคู้มาคิดเกี่ยวทางกินเท่าอินชี่ลำบากยามลูกเสี่ยวมาเถิงเรือนยามงายมารอดคู้ดี เสี่ยวสอดไพมาด้วยทางกินเลี้ยงลูกเสี่ยวเขาออกเกี่ยวร้อนใจจิงใจคำต่านกล่าวยังเมียแห่งเจ้าคำหวานออกนอกงานต่านกล่าวว่าเรานี้บ่มีชิ้นแลปลาอันจักเอามาเลี้ยงลูกเสี่ยวยามเดียนี //

กินงายเท่ามีกุกุตตาแม่ไก่เมื่อยับได้แลแล้ว เอามาคุจกตาตั้งหม้อกล่าวบอกอันเมียมันยามนั้นนางผู้เปนเมียได้ยินถ้อยผู้พี่เจียรจาว่าข้าคู้มาเสียดายกุกุตตาไก่แม่มีลูกยังหน้อยพร่องออกลายข้าเสียดายไก่แม่กล่าวตั้งนั้น ตอบผัว ตนผู้เปนผัวคู้เยยะหน้าส่วนคู้หว่าสูงไฟเอามาราทังสองคอยเลี้ยงทอมอ้ายเขาปันชากินชะแล

ยามนั้นผู้ผิวค้เอน้ำใสหม้อขึ้นใส่เหนือไฟ ผู้เป็นเมียค้ไฟย้บไ้โกมาซังไ้ยังชานเอาบุงหลวงควบไ้ไ้โกหน้อยไ้
เสี้ยวแม่ไ้ค้ซ้ไ้เพื่ออินดูลูกหน้อไ้บุตดา กล่าว่า ดูรา สายเสนหาเหียเจ้าแมลูกรักแม่ทั้งหลาย ตั้งแต่นี้ไฟ
หน้าลูกรักแม่อย่าไ้ไฟไกล จุงเอากันอยู่ในค้มเจ้ากลั้วรุ่งเขาย้บเอาไฟกลั้วกาตาไ้เอาสู่เจ้า แม่กลั้วเห่นล้ามาหา
กลั้วแหลวหันส้บชู้ตน เอาลูกแก้วแม่ไฟกินแม่ค้ยอินดูน้ก แก่ลูกรักแม่อย่าเหลือค้าที่อ้อยูตามค้าสั่งแม่ อัน ๑
ลูกรักแม่เจ้าทั้งหลายอย่าเหลันที่ห้วมองที่อันเพิ่นปองดำเข้าเจ้ามันว่าจกค้ายังไปทันเพนฟองเกลบอ่อนเจ้าบ
ห่อนตกลงบ่พันจากห้วงแหนแห่งเจ้า ลูก //

เต้าอ่อนน้อยแม่อย่าส้บกิน กลั้วเพิ่นดีแลข้าลูกกำพร้าแม่จุงฟังค้า สุงจุงจำเอาค้าแม่อย่าขึ้นแองเรือนแล
เหียเข้าหื้อเจ้าค้อยเอากันส้บเชือยังป่าหย้าแลเหียตอง สู้ทั้งหลายเพิ่นองจุงเอากันเลียงทอ้งแห่งไฟน หื้อตามค้า
แม่เทือเหือ ลูกแม่ยิงชายแม่จกตายวันน้แลเจ้าชีวิตแม่ค้บมีแล้วแลลูกเหีย โส กุกุตโต พุทธ ข่า โสกา โลทมา
นนานปปกามุง อัญญะ มัญญ ปิยวราติ มาตา บุตดา ปิยา ดังนี้ เมื่อนั้น กุกุตตาโกนน้อยไ้ยอินบาทถ้อยค้าจายัง
พระมาดาแม่เจ้าค้ไ้ให้บ่เกล้าเกียวกันให้ตามค้าตัวแม่ให้ผดแผ่อยู่ถิบถิบ ลางตัวเสียบบั้นไ้พมา ลางตัวเซอะเชิก
ลางตัวถี้กไ้ให้อยูไ้ล่งหั้นกลางชาน เสียงจกกันร้องไ้ว่าอินดูแม่ออกไ้มาตาจกมาตายละเสียวชู้ไฟจกมาโผด
ชีวิตแม่ไ้บ่หื้อไ้ได้เพนกำพร้าอยู่พายหลังหั้นส้บตัวเล่าน้ชา เอกะ พุโธ เหียเจ้าแม่ไฟจกมาพาชู้เข้าแ่อวหากินยัง
เหือดินแลป่าไม้ ไฟจกมาส้บชู้คาบปันแมง ไปจกมารักแมงเหมือนดั่งแม่เจ้า ไฟจกมาส้บเปลือกเข้าอ่อนเป
นผง ไฟจกมาทรงดูชู้เหมือน //

แม่มาตา ไฟจกมาลุมลาตชู้ยามร้องแล กาละมาเลิงยามรุ่งหันส้บชู้ชู้เข้าเทียงจกตาย ไฟจกมาเอาปิก
ทางฝายกั้ห่มเมือรุ่งแลกามา โอย เสียวายแม่เข้าจกเมียนชาติมรณาไฟจกเอาชีวิตมาตาแม่แห่งชู้ที่อมีชีวิต
ดงค้ออนน้นชา เมื่อนั้น กุกุตตาโกนน้อยไ้หะช้อยปุรพมานมีอาการอันส้นร้องไ้บ่ป็นวิงวอนพระบ้วชอนตัวแม่ค้ซ้
กล่าวกั้บุตดาว่า ดูรา เจ้าบุตดาเหียลูกค้ันสุไ้หะตัวหลวงแล้ว คูจกกล่าวขุมค้าหื้อแก่ลูกเต้ามีที่เคล้าไม้หมากขุม
พูที่ริมค้อสวนเจ้ามีไ้ไ้อยู่ ๗ แสน เพนค้าแดงนิกขชาติไ้สวะวาทวิณณา ผู้ไ้ไ้ยังมาเอาชีวิตคุณแม่จกกล่าวหื้อ
ขุมค้าซะแล ว่าอันน้อยเจ้า ยามนั้นเจ้าหน้อไ้ไร้รัตนมณีค้มีไ้จุมหากธูณาอันมากไ้ไ้ยอินไ้ปากเสียงหวานมีกลาง
ชานที่นอกชานค้ไ้เสียงเนืองน้นเสียงเกียวกันเพนทุกซังน้กแม่ส่งลูกวอยลูกน้อยเหียอ่อนแ่อให้ตามแม่เสียว
เสียงเกียวกันยามเมือเจ้าเรือนจกชู้ไ้บ่ป็นว่าเกียวกันเจ้ายอินดู //

กระสันใจมาก สัตต์แลคนค้หากเหมือนกัน ส่วนพระบ้วสวรรค์เหียหน้อเจ้า ค้ปากด้นอ้ายพ่อเสียวแล
แม่เสียวชู้ยังมีเพนคนดีแท้แห่งชู้จกเล้าไ้ชบ้นชู้ค้จกมีค้าขอต่อพ่อเสียวแลแม่เสียวสองคนสู่เจ้าหากตกชิว
หอดชู้มารอดเลิงเรือนราชู้ค้ไ้ช้ว่าใคร่กินปลาเลกินขึ้นแล้วจิงไ้ไ้เต้ามาเลิงชู้ร่าเพิงใคร่หันหน้า เหตุว่าไ้
แ่อวค้าทวยกั้ใคร่หันตาแลหน้าจิงมาสู่พ่อเสียวสหายตนบัตน้ สู่เจ้าทั้งสองค้ยอินค้อใจมากน้กชู้ไ้แม่ลูก
หน้อยมาแกงข่อย่าเปงเนือเจ้า ชู้จกชื้อไ้แม่แก่เจ้าทั้งสองชู้จกบ้นค้าบาท ๑ ค้ยงเก็งพอเหลือข่อย่าเถือ
ตตขาดไ้แม่กลั้วลูกส้บตัวหื้อไ้ได้กลั้วแต่บ่าบ ออย่าชะหนาบตัวสัตต์เขาผิวเมียค้ค้กเสียงบ่ปาก เจ้าชู้หื้อแถมแถบ

๑ คำแดงมันข้าเต็มโกธาแถมเคื่องโกรธว่าบิใครได้คำมิ่ง ที่นั้นเจ้าข้าป็นแถม ๕ แถบมันคี่ลวดลูกตบชะหนาบ
ต้นแขนว่าคูบชายหื้อมิ่งสังแล ม่ซ้อหื้อร้อยนึ่งคูบ่เอือ เอาว่าคูบมีสังกับเข้าแลหื้อลูกเสียวพ้อมาหา ที่นั้นเจ้าข้า
จาคำตอบว่าขอพ้อเสียวอย่าอ้างคำหลาย //

เจ้าสายใจหนอพระเจ้าข้าป็นหื้อยังคำแถมเจ็ดร้อยว่าขอเจ้าการอันกินกับเข้านี้มา อย่าถ้ามกป้องแปง
แกงผักกินคี่แล้ว อ้ายพ่อคนดี อันว่าการเลี้ยงอินทรีนั้นไฟคี่บใช้หันใสกินอันใดคี่แล้วคาบทุกอัน ขอเจ้าจูงตาม
คำข้ากล่าว ขออย่าได้ตัดชีวิตไก่แม่กล้าแกงกินมันป็นสึลแลบุญเนือเจ็ดบจิตกันมาเล็งตัวเราแล คั้นไฟคี่หา
กลัวตายขอสายใจเจ้าพ้อเสียวรับแล้วแห่งคำข้า ข้าคี่มีคำพัน ๑ จักหื้อป็นค่าซื้อไก่เจ้าขอเอาแล เมื่อนั้น ตัวคิง
เล่าอ้ายพ้อเสียวใจเกี่ยวของคำแดงพัน อันวางอยู่หันหันเหลืองมันชะเมียงตาเล็งพ้อพันก้อนพ้อคี่แดง มันคี่จา
เมียบางปล่อยไก่แม่หน้อยกุกุตตาหื้อเล่นเมื่อหลูกด้านถ้อยกุกุตตามิปียารักลูกบ่ได้พ้อรักใกล้กันวันนั้นแล
ภิกขเว ดุรา ภิกขุทั้งหลาย ปางเมื่อคุดถาคตเมื่อก่อนคี่ได้ป็นลูกอ่อนบุดตาได้ดำพระมาดาแม่เจ้าวิบากเข้าถม
หัวได้เกิดมาป็นตัวไก่ วิบากได้จำเล็งทั้งพระมาดาแลพ้อคี่ได้เกิดแก้วกุกุตตา ยามแหมกมาจักข้าตอบสายปาง
พายลูนแลนา โส โปธิ //

สัตโต ส่วนโพธิสัตตตนบุญใหญ่คี่ลงไฟสู้ไก่กุกุตตาจึงเจียรจงกล่าว ว่า ดุรา ไก่แม่แก้วคูคี่โผดเอาแล้วหื้อ
ได้ยวาระซิวัง อันว่าขุมคำแดงมีไว้ที่หันทางใดคูกักขุดออกบั้นพ้อเสียวคนผานชะแล เมื่อนั้น กุกุตตาแม่ไก่คี่กราบ
ไหวเจ้าโพธิญาณว่าขุมคำแดงที่หันเกล้าไม้หมากขุมพูนันแลนา ว่าอัน ปริมมโพธิสัตตเจ้าข้าเสียมลงไฟสู้เกล้าไม้
หมากขมพุดเจ็ดมีคี่หันใส่คำแดงไขว้ก้องกันเจ้าข้ามาบั้นพ้อพ้อเสียวใจเกี่ยวของรักแพงกันชนทั้งวันบั้งเต็ม
จอดห้องกลางเรือนเสาเรือนพ้อเชื่อนซาอไคบได้พ้อดีป็นเสฎฐีกับลูกเสียวอ้ายพ้อย้วยแถมใส่ทั้งเมียวาลูกเสียว
เรามาโผดลวดได้แห่งคำแดงรักแพงกับหื้อเก่ายังลูกเสียวเจ้าโพธิสัตตหันแล ส่วนปริมมโพธิสัตตเจ้าข้าบอกเล่า
กุกุตตาว่าตั้งแต่นี้ไฟเมื่อหน้า สุธยาได้มาเมืองเก่าคนร้ายยับได้ใส่บ่วงคองเอาไฟกินกลัวพินนาศกลัวหมี้ยนชาติ
มรณามาจักเอาเมื่อบ่สอยที่ฮ้อมห้วยดอยสูงที่เหนือคู้งไกลบ้านสุธยาตันว่าจักกลับมาเมืองแท้แล ว่าอัน //

แล้วคี่เอือไก่แก้วไฟปล่อยคี่ลวดป็นไก่เถื่อนตราบเล็งมาในกาละบัดนี้แล โส มหาสัตโต ส่วนมหาสัตต
เจ้าข้ากล่าวพ้อเสียวแล้วคี่ลีลาคีนมาสู่ควาสพ้อเสียวแล้วคี่คลาดแคล้วลงเรือนเข้าตงหลวงกลางเรือนบมีเพื่อน
พ้อสองไคยนเสียนกร้อถ้องหมูไม้ก้องนันเนื่องเขาจากันป็นหมู เขาพ้อผู้เหมือนคน เห็นว่าเจ้าตนบุญใหญ่เจ้าได้รู้
ค่านกแลคำหนูเสียวทั้งมวร มวรปุรวอนหูแห่งเจ้า เข้าป่าไม้ไพรหนาหันไม้โคธาตัน ๑ ไหย่กว้างป็นที่อ้างระ
เมาใจมีใบเขียวเพียวหมั้น เจ้าอยู่ที่นั่นเมตตาทาภาวนา เจ้าข้าเอือหนึ่งเปลือกไม้มาป้อมาหื้อแล้วขึ้นสู่คำสมกันวันนั้น
แล กรียาอันเทศนายังรัตตมณีชัตติยกุมมารมดส้ม ผูกถ้วนสี่คี่ป็นที่แล้วบวรมารกาละควรเท่านี้ก่อนแล สระ
เต็จแล้วยามกินเข้างายแล้วขวยๆ สะหน้อยแล เดือน ๑๒ ขึ้น ๒ คำพ้อว่าวันอังคารแล ข้าพเจ้านายน้อยตน
ทานไว้คำขุพุทธิสาสนาพระเจ้าโคตมะแล นิพพาน ปจจโย โหนตุ เม ดังแล //

รับหลังธัมมอะลองมดส้มผูกถ้วนสี่แล

ผูก ๕

ใบรับหน้าอะลองมดส้มผูกถั่ว ๕ แล

นโม ตสสตฺถุ ตถา โพธิสฺสโต สฺฐินาโคสฺมึ ทานะ สีละ กุสฺสระกมฺมึ ผลํ มหาสกุณฺณํ หิมมวณฺเต สทฺ สุตฺวา พาราณสียํ ภริยาสตฺตปฺตตี อโหสิ สารโว พิงฺดูราสุปฺปฺริสสะทงฺหลายนินายอันนี้จักกล่าวค้ำเจ้าโพธิญาณมี สม พารกล้าแก่ รักสาสีลภาวนาบชาด กัมมัญฐานหากตามคองบ่หื้อสืลธัมมหมองหม่นเส้าเจ้าคืออยู่ที่เมื่อนานหาร อาหารเสี้ยงไส้กินลูกไม้แห้วมันได้หลายวันแลหลายเดือนล่วงแล้ว เพราะเพื่อว่าเจ้ากำสืลกินผาลาลูกไม้ไพ เขาไซ้แสวงหาอัมพามากม่วงตามป่าไม้ไพรหนา ลางเทือกี้ได้กินอัมพาลม่วงเข้า ลางเทือกี้ได้กินหมาก ม่วงค้ำแดง ลางเทือกี้ได้แสวงเที่ยวกว่ากินหมากม่วงยาวเขียว ลางเทือกี้เที่ยวไพรอดหมากม่วง เจ้าศรีรับเก็บกิน เกี้ยวเปนสายอวยายจอตม่วงช่างหากสุกหวาน กล้วยนิ้วมือสานลับยั้ง กล้วยคังวสีงปลัยาว กล้วยทีบพาว เหลือแหล่ กล้วยเขาแพะแก่กินหวานเลี้ยงสงสารคนไทยกล้วยนั้นไซ้สามาน กล้วยหอมหวานรสมาก หมากหาด เจอตกลง หมากมีนต้นอวยายอย่างหล่นตกลงในที่นั้น ดูทางอันเก็บกิน หมากไฟมีหลายหลาก หมากคูก หากอ้อยอวยาย หมากคะตุมมีหลายหลากตามมักหากเก็บกินเจ้าใจสืล //

เส้าเอากินต่างเข้าช้วนวัน พิมพานต์หลายหลากลูกไม้หมากน้ำกรุงกาบินสอดจาาอดเกี่ยวกินเปน คังค้ำคนเราปากเจ้าค้ำหากรู้ค้ำสัดต์ เจ้าตรัสรู้ได้ในค้ำสัดต์น้อยใหญ่อันเที่ยวไต่เหนือดินไต่ยินเสียงจากันเพราะ ม่วนรือเล่าล้นอบตระหลบกบงูแลเขียดร้องจะเจียตระเอี้ยตอยู่เปนทุม เจ้าตนบุญรู้จอตนกเสี้ยวสอดหากัน ยามกัมมึสืลภาวนานั่งอยู่ นกบินเกี้ยวเืองนั้น ที่หิมวันเถื่อนถ้อง เหมือนเสียงพาดก้องสนั่นก้องในดงหั้นแล โพธิสฺสโต ส่วนว่า ปรีมโพธิสฺสโตเจ้าค้ำไต่ยินหมู่แลค้ำคางไต่ยินค้ำแมงว่างแลนางณีไต่ยินค้ำหมีแลเสื่อป่าหมา จังจอกแล งูเหลือมไต่ยินเสียงเอียงแลวอกเถ้าทั้งหมู่เถื่อนแลกวางฟานปูนชู่บ้านแล สนุกขึ้นเกี่ยวกันทุกวัน ยามค้ำเข้าพร้าวันคืนพอลิมค้ำกินแล ความอยากยินเสียงนกป่าแลสัดต์หลายเจ้าผุนผายนั่งอยู่ที่ค้ำไม้สมกันเจ้า กำสืลธัมมบ่เส้าทุกค้ำเจ้าเอาปุริแลนา ตถา เอโก ราชาพาราณสียํ สุตฺตปฺตตี ในกาละเมื่อนั้น ส่วนว่าพระยา พาราณสีตงไทยได้ชื่อว่าพระยาพรหมทัตไทยทัตตราชาคัมมีราชกัญญาพร้อมไฟได้ชื่อว่านางราชธิดามีกัญญา หลายหมู่มีนางนาคนสมใจอยู่อ้อยอวยาย //

มีในหอค้ำงามสะอาดคัมมีลูกหน้อยนาศตฺตตรีมี ๗ สาวงามบ่เส้า หน้าหนุ่มหน้าเหมือนกัน คืออยู่หอค้ำ แดงด้วยพ่อ พรองค้ำขึ้นไทยเปนนางมี ๗ สาว นางค้ำพรองขึ้นไทยไปได้แฝงชมคัมมีแล โสพาราณสียํ อันว่าเมือง พาราณสีใหญ่กว้างคองอยู่สูงคาวามีหลายแสนหลายหมื่นสุขเพื่อเจ้าตงค้ำค้ำคนหนาหาชาติถื่อพ่อแม่ไกลล่า เล็งกันหอค้ำงามเหลือใส่สองปะตูบองเบงชอนชอมดินชายปอนย้อยสายสีหอนไปไร่เปนแถวไปอวยายอวยาด รูป นาคเกี้ยวทวยโขงปะตูทั้งหน้าปองคั้นไคแห่งหอค้ำแปงนาคารูปนาคอ้าปากส่องพายสีวิกายเรื่องรองทุกเมื่อยอม ไต่ยินเสียงกาลสับแล พินพาดปีแตรเป่าเปนถุมค้องกลองคุมตีระร่วนดิ่งทะร้อมว่านวอนใจบุพผาไต่ยดอกไม้มา

ปลูกไว้ทับต่องามพอดาสะอาดอยู่ห่างเข้ากาตชายของไฟเนืองนองหมื่นบ้านเมืองขึ้นชมบานคิมี่เมื่อนั้นแลนาราชะ อันว่า พระยาตนใหญ่คี่เลี้ยงลูกไว้ ๗ นางเปนสาวสูงขาวพราวผู้ดูงามยิ่งล้วนพอดาคี่ครวหาเอาสามีกมาซ้อนเสื่อมาสืบเชื้อเครือค้ำพระยาคี่รำเพิงดูตัวเก่าว่าเก่าแก่แล้วค้ำชรามิหัวคี่ซามิตาคี่หม่นเขี้ยวคี่หล่อนคลอนไหวบมิไผสืบเชื้อเท่ามิลูกยงไว้ ๗ สาว //

ผิวขาวพาวหน้าหนุ่มเหนือเกลี้ยงชมชู้คืนคน พระยาคี่มากระนิงตนตัวอยู่จะไ้ยามจักไ้กลั้รุ่งระวายตรีคี่มีหันแล เอกะ ทิวส์ ยังมีในวัน ๑ ส่วนพระยาตนพ่อแลแม่หน่อหน้ามาตาคี่ร้องเรียกเอาบุตรธิดามาสูที่อยู่พ่อแม่เจ้าบิตตามาตาคี่มกใคร่หื้อลูกเต้าหื้อมีคู่เจ้าแลสามีกาคี่เรียกมาถามดูยงลูกเต้า ๗ คนพี่น้องคูพ่อคี่เกี่ยวข้องยังการแลลูกเหีย สาสะตบุตรรี วจน์ สุตวา อาหะ เมื่อนั้นเขา ๗ คนสาวพี่น้องไ้ยินยงค้ำพ่อแม่ร้องเรียกลูกเต้ามาหาเขาคี่เอากันเข้ามาสู่น้อมแทบไ้บาทาว่า ข้าแต่มหาราชเจ้าแลแม่หน่อหน้ามาตาคี่มีกิจจการสังแลมากล่าวตัวข้านางหน่อหน้าทั้ง ๗ นี้ชา พระยาคี่กล่าวสูคี่สระเต็งขึ้นไ้โยอายุคี่พาไ้ชวปลายพ่อคี่เลี้ยงมาหลายแต่หน้อย พ่อแม่คี่ใคร่หื้อลูกน้อยเปนคุณพ่อแม่นี้ชาคี่มีบุญอันหน้อยบมิลูกชายไว้สักคนเท่ามิสุ ๗ นางพี่น้องพ่อคี่รักดังดวงตา บัดนี้พ่อคี่ใคร่หื้อไ้ได้เปนหอเปนเรือนไฟผู้ พ่อคี่เก่าแก่แล้วตาคี่หม่นหัวคี่ซาเขี้ยววาคี่หลุดหล่อนข้าคลอนไหว พ่อคี่มกใคร่หื้อลูกแก้วเปนคุณเองพอแยงแฝงไ้หื้อไ้สืบเชื้อแทนเมืองชะแลว่าอัน สัตต วจน์ สุตวา //

อาหะ ทิสวา ส่วนว่าสาว ๗ คนพี่น้องคี่กัมชราไปหื้อบาทาแห่งพ่อ ว่าแต่ มหาราชเจ้าพระปิ่นเกล้าจอมหัวขำหน้อยตัวทุกข์ผานเมื่อนำเอาค้ำพ่อแม่วังทักอันแลนา ว่าอันคี่มีแล ส่วนนางกันนิชฐาน้องหล้า คือว่านางแก้วกล่าฟายอดพิมพาคี่มีค้ำจาไหวกล่าว่าข้าแต่พ่อแม่เปนเจ้าข้าลูกเต้านี้คี่ขออยู่ไ้ตามบุญก่อนเทือะ บ่หื้อเคืองใจยงพ่อแม่ คั้นว่าบุญชู้ทักคี่ยังมียงจักไ้เปนต์เมื่อนำเอากันมว่าแล บุญถึงแล พ่อเฝีย ว่าอัน เมื่อนั้น ราชะ อันว่า พระยาตนพ่อไ้ยินค้ำลูกหน่อหน้าบุตรตรีคี่มิโกรธาเคืองไ้ขอว่าค้ำอวดอ้อยตัวจาค้ำเขาทอสอบกล้วพ่อแม่ตามค้ำคี่บ่เหมือนนางทั้ง ๖ ค้ำจกกันบ่มวนบ่ล้วนถูกมาหื้อพ่อพระยาคี่กล่าวลูกยงเหียหน่อหล้ามิงสังแลมาเถืองค้ำคูพอนางนี้หนอบ่อยาคู มิงใครไ้ฝวบตีคูคี่จักหาหื้อ คือว่าชาติเชื้อคนขอพอลอเสียแต่ฝ้าขาดถ้ำพอนอนไ้เลี้ยงกาดแล //

เถียงนานอนสาแลแลเคล้าไม้ คูจักเอาคนทุกขีไ้หื้อไ้ได้เปนฝัวพ่อพระยาคี่มิโกรธาเคืองเคียดลวดบอกบอกกล่าเสนาไฟตี่คี่องร้องป่าวบอกกล่าหื้อคนเมืองเขาเนืองน้นลันมาสู้ทั้งหมู่ท้าวแลชุมขุนเอากันมาชูดนคัดคั่งถึงรอดห้องหอค้ำมีค้ำขาไหวว่าสพระบาทท้าวราชา ข้าแต่ มหาราชเจ้า พระเถิงแห่งจอมหัวมิกิจจะสังแลมาร้องป่าวบอกกล่าหื้อคนเมืองนั้นช ราชะ อันว่า พระยาตนใหญ่คี่มีค้ำบอกกล่าหื้อเสนาว่า ดูรา เสนาเหียมวรหมุ่ค้ำอันอยู่สมกันเรามีค้ำฝืนไฟหื้อไ้เรียกร้องหามายังทุกตะผู้ถ้อยเอาชุมเสื่อเตี้ยย้อยหลังปุดขาดปุดเถิงเอ็นขาดย้อยชุมเปนหนุ่มหน้อยคี่หื้อเรียกหามา คุณคูหันเพิงตาคี่จักเอาหื้อเปนฝัวนางลูกหล้า หื้อมาซ้อนฝ้าแผ่นมัน หื้อปล้นหาริบอาชญาถิบไ้วๆ ส่วนว่า เสนาคี่มาเขียนหนังสือยื่นบอกแต่งคนออกสัญญาหาทุกตะมาทุก

ที่เสียงกลองหมึ้นันกัน ลางพร่องคี่พาดงผ้าลายแลงหมากเสื่อเตี่ยวหากเหล็ยกแหลวแผวหาเถิงคุ่มเจ้า ลาง
พร่องคี่มีตนตัวกล้าเส้าหมื่นโคล ลางพร่องคี่มีครว้ใบปุดขาด //

พร่องคี่บ่ปุดขาดครว้คี่มีแล ลางพร่องคี่มานุ่งเสื่อหลังปุดย่ายาดเยี้ยย้อยบ่าหย้อหลังหักห้านมาเถิงโขง
หลวงคุ่มใหญ่แห่งเจ้าหน่อไธหน่อคำ คนขอหลาย ๕๐๐ นุ่งเตี่ยวตบย้อยขาดเหมือนกันคี่มีในกาละเมื่อนั้นแลนา
ส่วนเสนาแลอามาตย์ คั้นว่ายาจกหากมาเถิงเทิงถุนหน่อนั่งอยู่อามาตย์ผู้สะหลายต่างตามีวิจนาไหว้กราบยัง
พระบาทท้าวราชา ว่าแต่ มหาราชเปนเจ้า ตนปราบเหง้าปชชา อันว่า ยาจกคี่มารอดแล้ว ที่นั้น พระยาคี่ไถย
คำอามาตย์แก้วเสนาหากเจียรจาโขกล่าวคี่ลงโพหน้าชานเล็งผ้อยงทุกตะหมุ่นคนผานคี่ขับเข้าจุกอียืนชานอยู่คี่เล็ง
ผ้อยงคน หลอเปนแก้วบ่สู่นววยงหนุ่มเสื่อครว้สูงยังคี่ขับเข้าหนีคี่นพอกบอกเขาออกคี่นเมื่อคี่มีหั้นแล ราชา อัน
ว่า พระยาตนใหญ่คี่บอกไพร่ฟ้าคนเมืองว่า ดูรา เสนาเหี้ย มรวรหมู่ค้ำอันอยู่ที่นี้มาประสมกับทั้งนี้เมี้ยเมือหน้า
ผู้ไต่ว่ายังหั้นยังคนขอผู้ถ้อยเสื่อเตี่ยวย้อยเขินตัวไผหั้นคี่หื้อชวนมาสู่ที่อยู่ห้องหอยอ้อมแล้ว อามาตย์แก้วคี่รับ
เอาคำพระบาทหลงจากปราสาทไฟคี่มีหั้นแล อาเถะ โเอก มาโนโว อรัญญมิกคว วรด หิมมวเน //

อาเถะ ในกาละนั้น ยังมีพรานป่าผู้ ๑ อยู่แคว้นห้องเมืองพารา ชื่อว่า ชรวา มันอยู่บ้านขอข้ามแควมดอย
ผายหัวเมืองเปนหมู่เชื้อชาติเข้าใจแคว้นกล้าพาลามันคี่ถือเอาหน้ไผ่ธนูกว่าเข้าในป่าแสวงหาหย่างอาหารมาเลี้ยง
ไส้ คือว่าไถ่นกแลตัวกวางทั้งฟานแลหมูป่าลูกเข้ากว่าดังไผ่เนในเถื่อนกว้างลัดฮู้ทห้วยผ้อยตัวสัตว์สัตว์เสียดเสียงบ่
ปากคนเตี่ยวหากหอมหาในดงหนาทุกที่คี่บ่หั้นที่ตัวสัตว์สัตว์เข้าดงหลวงกลางป่าแอ้วจระเดินล่าไฟเถิงแผ
รอดเมืองที่โพธิสัตว์เจ้าตนบุญอยู่สั่งในป่ากว้างตนเตี่ยวบ่มีไผมาเปนคูนั่งอยู่ที่หั้น ภาวนากำสิลเหมือนตัวลิง
แลออกเอาหน้ไผ่พอกตัวคิงเจ้าคี่บ่ตั้งตนอยู่ทีค่าไผ่สมกัน อ้ายพรายคี่หั้นยังโพธิสัตว์เจ้ามันคี่คิดใจสลดจัก
ว่าเปนสัตว์คี่บ่ใจ ขาวหม่นไผ่เหมือนคิงตนสองตามนเหล็ยมสองหน้ไผ่ห้อยพันตัวผ้อยดูหัวแล ตีนคี่ดูเหมือนยังถึง
แลค่างเถ้า ตีนมือหากเหมือนคิงมันคี่มากระนิงในใจตนมันอยู่ใจๆ มันคี่วางยังธนูปืนแล้วคี่มากระนิงเถิงคำพระ
ยาเจ้ากล่าว ว่า บุคคลผู้ไต่ได้หั้นคนร่างขาเหมือนมีมีหน้าตาหุกหุยนเหมือนหุนคนแปงไผ่ยังนามันลีลาห้วย
พอกอ้วยหน้อออกนาเรือนแผ //

เรือนมันอยู่แต่งหมู่เข้ากินงาย ส่วนอ้ายหมู่เชื้อผู้นั้นลูกจากหั้นแผมาเตี่ยวมคคะเถิงรอดตราบต่อเท่า
จอดเวียงหลวงเข้าห้อยคำปราสาทนบชราบไหว้วันทา ว่าข้าแต่มหาราชเปนเจ้า ข้าพระบาทเจ้าข้าคี่ไผแอ้ว
แสวงหาหย่างอาหารเลี้ยงไส้ข้าคี่ลวดได้ไฟหั้นยังมีคนผู้ ๑ อยู่ที่หั้นดงหนายังมีไผ่โคธาตันใหญ่เอาหน้ไผ่มาห้อย
ตนตัวมันเข้าคี่เล็งหั้นผิวหม่นหุกหุยนไผ่เหมือนคิงตัวหมี ควรเพิงนางสาวสรีหน้อเหล่าเอามาเปนคู่ชอนผ้าแห่ง
ตนนางชะแล ว่าอัน ยามนั้น ราชา อันว่า พระยาตนใหญ่คั้นว่ารู้แล้วยังค้ำแห่งอ้ายหมู่พรานป่ามากกล่าว คั้นรู้ว่า
มีจึงมันคี่เรียกหามาหย่างอามาตย์สะหลายต่างตา ว่าดูรา เสนาเหี้ยผู้ใหญ่จูงเอาค้อนพาดไถหน้ากลองไชยหื้อ
คนเมืองมาไวกๆ ด้วยรีบกล่าวคี่นี้แก่เสนา สวานเสนามันคี่ลูกไฟด้วยรีบเคลื่อนพาดหน้ากลองไชยดังไฟกระครั้น

ตั้งทั่วพื้นพาราเขาคีถามหาว่ากิจจการสังขาเจ้า ขอไขบอกเล่าตามมี อรา อตตะ ในกาละเมื่อนั้น ราชา อันว่า พระยาตนยศใหญ่อำมาตย์แลคนเมือง ว่าดูราเสนาเสนาแลอำมาตย์คู่ท่างราชมีการจึงเรียกหาขลุ่ยเจ้า //

ไพร่ คุ้มใจใครได้ขลุ่ยขลุ่ยใหม่มาป็นขลุ่ยสาวอิงน้องหล้า อ้ายพรานป่าได้ไพร่หันม่นอยู่ในอารัญญาป่า กว้างร้างชาดั่งลิงทันควรเป้นผัวนางสมกับขลุ่ยหล้าแห่งตนคู่ คู่จึงร้องเรียกสุท่งหลายมาสู่คาเป้นหมู่คนเมือง หื้อชวนกันคลาดแคล้วเอาหมู่แก้วโยธาวังแวดเอามาหื้อได้ในวันนี้แล้วจึงรีบกันมาเทือะนา เมื่อนั้น เสนาแลอามาตย์ค้ำอันมาเต็มห้องราชสนามหลวงชวนกันมาคะคาคถือสีนาทื่อ่ง้าวดาบคมขาวรับใหม่สะเหน่าใส่สุบคั้นคนล่ำสะกันหื้อถือหอกยกเต้นปราบลายวงสีนาทหลวงเอาไพร่ร้องเอ็งกล่าวกันไพ่อ้ายหมู่เชื้อหื้อน้ำหน้าหื้อหมู่เสนาเดินไพตามหลังไพเยยะคะชั้นไพคะจาดไพระระระราดเป้นสาย ไพเยยะระระระเหล็กเด็กกันไพบั้งอู้กันไพอาระอาราว่าคูจักไพจักยับเอามาหื้อได้อ้ายผีหุนมาป็นหื้อแก่นาง เสียงน้นครงบั้งดังอันแกไฟมันคิมิ เมื่อนั้นแลนา สา ส่วนว่าเสนาหลายมวรหมู่ไพสะสู่สะสาร ไพเถิงดงดานในป่าไม้ไพระระระไรเข้าป่าไม้ดงขวางไพเถิงจอมผางหน่อหน้าที่อนัน้อยู่เฝ้าภาวนา ส่วนเสนาหลายมวร //

หมู่เขาคีแควดล้อมเจ้าอยู่ทุกพายอยู่เป้นสายพับจอดคนอ้อยงเกียจล้อมรอบล้อมตนคำเขาคีมิกกล่าววว่า อูรา อ้ายผีหุนมึงจากต้นไม้ลงมาบัดนี้ พระยาเจ้าตนเป้นใหญ่คี่ใช้คี่ไต่เต้ามาเอาหื้อมึงได้เมื่อขอมตุท่งหลายแต่ มึงอย่าได้แปรหน้าหลีกหลบหนี เอยาข้างตายเป้นผีเมี้ยนชด เจ้าน้อยนาศหากยिनกลัวหัวใจเพียรฟาวฟั้งชุมซา ฟั้งลงมาคนพาลาวังแวดแวดเอาเจ้าเมื่อเมือง คั้นน้นเมืองแควดล้อมแหนแห่อ้อมตนคำ ยกตีนทำยางยายคร้วเจ้าคล้ายหนึ่งป้อมีพ้อหื้อหุ้มหื้อพ้อหน่อเจ้าตามหลังเมียงคองดงชะชาวไพแคววันห้องพาราคั้นมาเถิงหอบราสาท ไหว้ท้าวราชถวายสารว่าแต่พระภูบาลอยู่เกล็ดบัดนี้ข้าน้อยเท่านั้นแล ราชา อันว่า พระยาตนใหญ่คี่ใจใฝ่ชมบานคี่มาเถิงดูเจ้ากุมมารผีหุนคี่คั้นกับขลุ่ยสาวผู้ชื่อนางพิมพาหน่อหล้า พระยาคี่ข้ากล่าววามันผู้คี่คี่หาด เพราะยังแท้แก่ขลุ่ยสาวแห่งคุณเล ว่าอัน เมื่อนั้นเขาคีไพเรียกเอานางมาสูในที่อยู่ตนคำวว่า ดูรา นางตาตาเหยีย หลุหล้าคนนี้แล สมเพิงเป้นขลุ่ยขลุ่ยหน่อหล้าผั่งมึงนางจุงคินตงแต่งลอกคร้วแห่งนางเสียสิ้นไหมแพรแลป็นเกล้า นางจุงเอาเสื่อ //

แลคร้วเฝ้าอันขาดปุดหลังหื้อสมเพิงอิงเมื่อไว้เทือะ นางยอดแก้วยอดพิมพานางอย่าได้เหลือค้ำจาพ้อแม่ ยามนี้ ส่วนตัวนางคี่หวัะคร้ววางสองหน้างเสื้อฝักาสีอันปดีปุดขาดทาบยาบไว้เหมือนคนผาน นางคี่บมีค้ำสมเสียคี่บมีหน้าตาเคียดโกธา นางคี่บมีตาไหลอาบหน้า นางคี่บมีใจหยาบซ้ำอวอร เท้าเถิงดูหน้าพระภูธรแลนั่งอยู่บ่ปาก นางแก้วหากบ่ตึงตัวชะแล ราชา อันว่า พระยาตนพ้อคี่บกล่าวขลุ่ยหน่อแก้วบุดตรีว่า ดูรานางพิมพาเหยียหน่อหล้าอันว่ากัมม์เวรนางคี่มาครอบแล้วยังอ้ายผีหุนหนึ่งปอ สูงจุงเอากันเป้นผัวเป้นเมียแฝงกันอยู่เทือะลูกเหยีย พ้อพระยาคี่วางนางตั้งนี้แล ส่วนนางแก้วคี่ดักฟังเอา หมู่คนท่งหลายคี่ใครหัวกันดั่งชะชาวทุกหมู่เถ้ายังชาย เจ้าใจผายคี่พ้อสันอยู่กลางหมู่คน หมู่คนท่งหลายคี่ร้องววายๆ ขลุ่ยว่าอ้ายผีหุนคนดิบอันว่าจิตใจตนคำหน่อแก้วเจ้าคี่บู้แล้วแห่งคนท่งหลาย เจ้าคะออยุคะออยายทกแล่นคนแตกชะชาวเกี่ยวกันแล่นไพ

ปล้นป่า นางหน่อหล้าพิมพาห็นสามีกาฬหกล่นนางคี่วี่งแล่นทวยตามห็นหลังววยววยเปนมียเจ้าใจเผื่อคี่ซ้า
แล่นไฟเร็วไวเข้าดง //

ไพรกลางป่า นางแก้วหล้าคี่หกล่นทวยไฟร้องหาพระจอมใจที่อยู่ถ้ำ ว่าดูรา สามีกาฬเหย เจ้าข้าขอยัง
อยู่ถ้ำตนนาง เจ้าคี่บ่เอื้อะครางขานต่อแล่นเข้าป่าไม้เครือวัลย์ เถิงนิโครธาต้นไทยไม้สามค่าสมกันนางคี่ห็น
เทียบกว่าเถิงต้นไม้ไทยนิโครธาแล้วคี่กล่าวว่ ดูรา สามีกาฬเหย หนุ่มหน้าสั่งบ่ถ้าข้าแล แล่นหนีมานี้ชา มหาสัต
โต ส่วนว่ พระมหาสัตต์เจ้าคี่กล่าวตอบค่านางหน่อหน้าเมียบางว่ ฟี่นี้แสวอายุคนบ่สู้บ่เหมือนอยู่ดงไพร บ่
เข้าใจสักกยาดเสียงปากคนคี่หากจาหลายพี่คี่จิงลูกคะออยคะอวยายหกล่นเถิงแคว้นห้องดงหนาแล นางเหย
เมื่อนั้นนางพิมพาน้องแก้วคี่ดักอยู่แล้วบ่จาเสียงเท่านั่งเล็งคอยผ่อเจ้าฟ้าอยู่ท่งสูงท่งไม้สมกัน ๓ ค่า นางหน่อ
หล้าคี่นอนอยู่เหนือแผ่นดินตายคี่มีวันนั้นแล ในที่นี้ จักวัฒณาไขกล่าวยังเจ้าหน่อท้าวโพธิสัตต์กับนางพิมพา
หน่อหล้า ในกาละเมื่อก่อนนางคี่ได้รักสาสีกินทานกับกันมาหลายชาติ บัดนี้บุญทางหากมาเทียบทันมาครอบ
กันชาตินี้คี่เพื่อวิบากก่อนกัฟายหลัง เมื่อยามอ่อนปางก่อนได้เปนเสกฐีแลได้หื้อลูกอ่อนผู้ ๑ เลี้ยงงัวควายเสีย
งัวควายเข้าป่าได้ค่าลูกเลี้ยงขับหนีวิบากมีตบส้ายอ้ายน้อยอ่อนปางหลังตยองคีนครอบหื้อพ่อแม่ได้ลื้อนลอก
คร้วเสียหื้อได้เปนมียอำณผีหุนย่อนค้ำปากบุนปางอ่อนมาสยองพอบส้ายไผอย่าได้สืบไว้เปนตั้งนางแก้วยอด
พิมพาค่าคนเรือนแลเข้าใช้ กัมีวิบากได้เถิงตัวแล ท่านเหย อัดละ สักโก เทวราชา บันฑุกัมพลสิลาย์ อุณา
กาลั ทัสเสสิ อาละ ในกาละเมื่อนั้น สักโก อันว่พระยงอินทาทนวิเสสอยู่ประเทศดาวดิงสาคี่นั่งอยู่เหนือหิน
สิลาบาทอนเปนทิพพอาสนาคี่หวั่นไหวไผมาจะจี่ เจ้าคี่ได้เล็งดูโขงชุมพุลุ่มฟ้าถ้วนหน้าชื่อว่าเมืองคนคี่ซ้ามาห็น
เจ้าตนบุญคี่คี่ใหญ่ นั่งอยู่ค่าไม้ภาวนา ส่วนนางพิมพาน้องแก้วคี่นอนหลับอยู่แล้วได้เริ่มไม้เหนือดิน เอาหัวอิง
รากไม้หลับอยู่ห็นภอภอคี่มีแล สักโก ส่วนว่ ตนอินทเจ้าฟ้าห้วยหน้าผ่อเล็งห็นอันจักมาค้ำสมภารพระบาท คี่
ร้องเรียกเอาวิเสสคี่มมเทวบุตรต่อชาติลงมาสู่โลกาถุ่มใต้คี่มาเนรมิตไว้หื้อเปนปราสาทหลังงามแล้วด้วยเสาเหล็ก
เจือจอตมารอบหากเปนทองคร้วทิพพก่องหลายหลากเสื่อผ้าเสื่อสาด //

อาสนาแลคร้วไคแล้วด้วยแก้วมีท่งซ้อนพากเจือจางข้าวสารลานทับไว้เปนค่าแก้วบัพภางามเหลือตา
สะอาดปราสาทสร้อยเปนแสงอินทะแบงแต่งหื้อท่งไหน้ำกุ่มภาเปนแก้วรัตนทุกสิ่ง ประจิตตราอาหารมีหลาย
ซ้าเปนทิพพิเสียงซุอันซุอัน ซ้ามาเนรมิตบ่เงินบ่ค่าแลบ่แก้วก่องก่อแล้วเปนตั้งเขาแลพุดออยมีบ่แสงแลบ่
แก้วเนรมิตไว้แล้วหื้อแก่เจ้าสองราช่าบ่หื้อตื่นหลับเอยนค้ำบรูพระยาอินทเจ้าฟ้าคี่มาถอนถอดไว้เล็กเอาเสื่อผ้า
ปุดขาดแลหน้งไม้อันปกห่มเจ้าหน่อไว้กับท่งนางพิมพาออกจากายาคัดคว่างแล้วคี่เอาผ้าทิพพอันสะอาดแลแพร
จินสุบสอดย้งสองเจ้าเอาน้ำวิเสสหดป่นสองจอมท่นคี่ยังบ่ตื่นแล้วคี่เอาสองเจ้ามานอนเหนือของค้ำและของแก้ว
อันเจือราสแล้วด้วยแพรจันมีชันเงินแลชันค้ำชันแก้วแสงเลิศแล้วหากหลายอันพระยาอินทคี่มาแต่หมั่นสือไข
กล่าวว่า คูท้าวอินทาลงมาค้ำสมภารแห่งสองเจ้าบ่หื้อมีความโสกเส้าโสขีสังว่าดั่งนี้แล้ว พระยาอินทคี่เมื่อขึ้นสู่
เมืองสวรรค์ขึ้นฟ้าปราสาททิพพเมืองดาวดิงสาวันนั้นแล รัตติยาในระววยตริกกลาง //

คืนนั้นแล รุ่งสายฟ้าฟุ้งเรื่องรายยามตาวันแจ้ส่องพันจากห้องเขาคำสองบุญนำคัจฉ์ตื่นมีนตาพ่อทุก
พายหันคร้วทิวพ้อยายกองก่อแปนแก้วแสงส่องใสงามหอคำคานองอาจดูวิลาศหลายอัน หน่อพุทธรังกูรและนาง
แก้วค้เอากันแอ่วโผมาพันหนังสือพระยาอินท์แต่งไว้ มากล่าวแห่งหน่อไธ้โพธิสัตว์ว่าอินทามาผายโผตเนรมิต
ช่วยสมพารบที่อผานทุกช่ยกุศุท้าวหากแปงป็นแลนา มหาสัดโต ส่วนว่า มหาสัดต์เจ้าได้รู้แล้วยังหนังสือแห่ง
อินทาเจ้าฟ้าค้มีปิตขึ้นชมบานกล่าวเชิงนางพิมพาหน่อแก้วว่า ดูรา นางพระยาอินทามาผายโผตบ้นแก่พีน้อง
สองรามักัญญาหลายหมื่นปุนระรินเนื่องนันเพียะพินดั่งบ่ขาดกาละสับหากเกี่ยวกัน พาดพินดั่งบ่ยังแปนหม้ออัน
เทพพตามาบูชาส่งเสพยังเจ้าหน้อยนาศริตนมนมีบ่มีสังสักเผานกบ้นเกล้านันเนื่องมหิงสาควายป่าค้เอากันมาสู่
จ้วเถื่อนค้เล่าแล่นกันมาพลัน ไก่เถื่อนชั้นในป่านบกราบเจ้าบูชายังจตุโลกบาลราชาค้มาน้อมไหวลววยดอกไม้
บูชา พระยายักขาตนใหญ่ค้มานบกราบไหว้ตนค้ห่มสัดต์น้ำหามาแผ่นค้เอากันพร้อมแล่นมาพลัน ไหว้ยัง
โพธิญาณตนผ่านแฉ่ว อันว่าหม่อมค้แก้วทั้งหลายค้มาเป็นสายกราบไหว้นบ้น้อมแล้วบูชาขงมหากะสัดตราเจียง
เจ้าแลนางหน่อหน้าพิมพาเทวดาทังหลายอันอยู่เหนือหน้าแผ่นถ้วนหน้า หม่อมพินดัดค้มาถวายสารนบไหว้ยัง
เจ้าหน่อไธ้โพธิญาณค้มีวันนั้นแล โส โพธิสัดโต ส่วนอันว่าปริมโพธิสัดต์เจ้าแลนางหน่อหน้าพิมพาค้อยู่รักสา
สีลภาวนาบ่หื้อขาดในหึ่งปราสาทเวเซยยะค้มีด้วยเซยยะประการค้กล่าวมานี้แล กรียาอันเทศนายังรัตตนมณี
นินายอะลองมดส้มผูกถ้วน ๕ เปนที่ส่องหน้าหล้าแล่นทวยค้สมเสร็จสระเด็จแล้วบัวรมวราละถ้วนเท่านี้ก่อน
แล อะลองมดส้มได้ลงมือเขียนเดือน ๑๒ ออกสัค้วันผัด มาแล้วเดือน ๑๒ ออก ๑๓ คำวันเสาร์ ภอสอ ๒๕๐๗
ป्लीกาบสี เม็งวันเสาร์ไทยเต่าสัน แล้วยามก่อนงายแล่นายเหย //

ปถมมูลละสัทธิธาหมายมีน้อยแปนเคล้าพร้อมบ่ด้วยลูกเมียแลพอแม่พีน้องชุนค ค้ได้สร้างธัมมะอะลองมด
ส้มไว้ค้บูชาสาศนาแห่งพระพุทเจ้าแล เขียนปางเมื่ออยู่ปฏิบัติเจ้าบุญเถิงวัดใหม่สัณฐานแลเจ้าเหย อะลองมดส้ม
ผูก ๕ ข้าเจ้าพ่อเลี้ยงหนานสมบ่ขันดอกสะบ้นงาพร้อมด้วยลูกเมียชื่อว่าแม่บุญมาค้ได้เขียนหื้อแก่น้อยตันนาง
สุกผู้แปนเมียแล่นายเหย อิมินา ธัมมทาน อรหัตตา มัคคญาณ จันทิมา วาเรยยะ ปิฎก ฐูเย สาสเน สานยานิเกติ
ดั่งนี้แล เจ้าเหย อะลองมดส้มเขียนปางเมื่ออยู่ปฏิบัติเจ้าบุญเถิงใดใหม่สัณฐานนาคต เขียนเมื่อภอสอได้ ๒๕๐๗
ตัวป्लीกาบสีเดือน ๑๒ ออก ๑๓ คำแปนวันแล้วแก่ข้าแล

ไปรับหลังอะลองมดส้มผูกถ้วน ๕ แล //

ผูก ๖

รับหน้าธัมมะอะลองมดส้มผูก ๖ แล

นโม ตสสตุ ตทา อินทสกุโก เทวราชา นสิทียา ปพพาปทมาคณธะ รสสมาราจนทะ ทกขา อโหสิ
สารโว ฟังดูรา สัปปุริสสะทังหลาย นินายอันนี้จักกล่าวเถิงท่านท้าวอินทอันลงมาค้สมพารพระบาทมาเนรมิต
ป็นหนองลูก ๑ กว้างว่าได้พันวา ฟูปลามีหลายล้ากุงเหนียวพร้านานาลอยโผมาเซาะใช้ในที่หั้น กลางหนองฟู

ปลากองกันมากนักร้ำหากเคียวังปลาผาทังเต่าน้ำจึกเข้าพรมังกรอยู่หอยกองกันมากเขาหากชุมชอบเผื่อยผัก
ตบเผื่อยก้านกาบนิลลบล หากเหลือตาดอกบัวขาวยายอยู่ดอกก้านหากจตเจีพูเผื่องเมื่อชูดอกหอมรสออก
เพิงใจสระใสงามระรื่นปูนสนุกชมชื่นเอาใจใกล้จันท์แดงหอมจตจันขาวดอกยายอัยังริมสระหันกงไข้ว
ดอกไม้ส้อยเหลือตามิทั้งเกสนาแลกาเกิดแก้วเค็ดเค้าอกริมหนองดอกไม้ยายอัยังยายลมลาวดไล้คันเจมิรส
หอมมรมากรควรระเมาเอาใจเพื่อไว้หื้อสองหน่อเท่าหากชมเขยเมื่อสานกลางวันเทียวล่าป่าไม้ หมูจันท์หอมคิม
เมื่อนั้นแลนา อาระ ในกาละนั้น ยังมีมหาเสกฐีผู้ ๑ อยู่แคว้นห้องพารามิข้าคน ๕๐๐ //

พ้อยทุกข์ยากจ้อยบมีสังลวดเปนคนผานอดอยากมันคี่มาถามขายคนทุกปากไผคี่บสามารถจึกซื้อเอา
ไฟในเวียงผับจอดไพรอดที่ด้าวพาราใกล้หอพระยาใหญ่เจ้าคี่บมีไผว่าจึกเอายังข้าคน ๕๐๐ มีนคี่ล้นทุกข์ต่ำ
คล้อยซีใจเข้ามาไฟทุกแห่งวันตกแจ้งใต้แลหนเหนือคี่เมื่อพบโพธิสัตว์เจ้าแลนางหน่อเหน้ำพิมฟ้าอันจักมาแอ้ว
เหล่นในเมืองพาราณสีใหญ่กว้างที่พระเจ้าช่างตนพ้อราชามัยคี่มาพบโพธิสัตว์เจ้าอันไผเตาจรเดินมา กสฏฐี คี่
บรู๊ว่าเปนหน่อโพธิสัตว์ตนบุญใหญ่มันคี่ด้านไถ่ถามคว่า ดูรา มานวะผู้เปนเจ้า ชักเจ้าคี่มาขายคน ๕๐๐ อานหลัง
เรือนบัดนี้เงินบมีผานทุกข์ยากเปนเสกฐีแล้วคี่หากยังผานแล ชายเหยเมื่อนั้น โพธิสัตว์เจ้าตนหนุ่มหน้าชื่อว่า
รัตตมณีเจ้าคี่มีวณะคาถาตอบต้านว่าคน ๕๐๐ นั้นจักขายเท่าใดชา ส่วนปู่เสกฐีคี่ไซ้คำตอบข้าใครได้ ๕๐๐
เงินดีที่นั้นเจ้าคี่กล่าวว่า เออ ดี ดี แล ว่าอันแล้วคี่ชวนเอาปู่เสกฐีไฟ คั่นไฟถึงในปราสาทได้คี่มราชอุหนหั้น
เงินค้ำกองก้อเงินออกบมี //

หลาย แก้วแสงยายหลายโกฏีเสกฐีลมตอัสจันใจเจ้าคี่กล่าวว่า เสกฐีเหยลุงเจ้าเจ้ามกใครได้เท่าใดคี่
ตามใจมกแห่งลุงพอเหือะเนือ ว่าอันที่แล ส่วนเสกฐีผานคี่ฟาวฟังเอิ้นร้องรำคนมาขอเงินขาออกมาถึง
เรือนหลายโกฏีตราบพ้อถ้วน ๗ วันตามใจมันจักจ่ายเงินขายข้าเรือนมันแลนา อระ ในกาละนั้น ยังมีเมืองอัน ๑
เล่าชื่อว่าเมืองมัทธาธา ส่วนว่าพระยาตนนิงคี่มากระนิงในใจว่าอันว่าบ้านเมืองแห่งคี่นาคี่เปนอันทุกข์
ยากลำบากแท้บมีเงิน คนพหหลายคี่เปนอันผานทุกข์ยากวิธีคี่บหันเรื่อง ตละ เมืองคี่ตกต่ายอบประกอบด้วย
อภัยอาหารอันใดคี่เปนอันอียอยากกันบเหมือนดังอันปางก่อนแลนอ เจ้ากระนิงใจตั้งนี้แล้วคี่ร้องอามาตย์แก้ว
แลเสนาทังหลายหื้อมาในหอปราสาทริมพระบาทเท้าราชาพระยาคี่วิจจนาต้านกล่าวว่า ดูราอามาตย์แก้วแล
เสนาอันนาคี่เมืองมัทธาธาที่นาคี่บเหมือนปางก่อนเงินค้ำผ่อนบกบางไผคี่ครางกล่าวต้านว่าข้านี้ทุกข์ยากผานใจ
บมีเงินไหนจักมาจ่าย ส่วนตนเรานี้หน่อคี่มาคี่ตต่อกระ //

นิงใจทังฝูงไพร่บานว่าหื้อสุกล่าวด้านชวนกัน ดูราชาคี่จักป็นเรือกว่าหื้อสูแอ้วค้ำ ๗ ลำ ลำ ๑ เปนแสง
ดวงตีวิเสศครค่าได้ ๓ โกฏีค่า ดาพลตั้ง ๗ ลำนั้นนามันเปนแสงเขาแห่งดูราชอนนี้คูกกล่าวหื้อป็นสูหื้อไปขามดู
ขายก่อนบผ่อนหื้อสูเชื้อลองดูราท่านเหย ว่าอันแล้ว เสนาแลอามาตย์คร้วเพ็กแผ่นแลแพรไหมหื้อเอากันไปวัน
พริกเข้าหื้อสูได้เต้าตามคำคูกเหือะ ท่านเหย ว่าอันแล้ว เมื่อนั้นแล้วเสนาแลอามาตย์คี่รับเอาอาชญากันฟาวฟัง
เยยะตั้งคั่นไผมันเอาของชายชู้ชุนทอเข้าใสในเรือนเสียแล้ว รัตติยา ในเมื่อกาละคี่นนั้นแลรุ่งสายฟ้าฟุ้งขึ้นมา

เขาค็พร้อมกันลงสมมา จิเมาะ ลันสัญญานายร้อยสะเพาค็เอากันกว่าเรือ ๕๐๐ ชุมกันลำดับวันไฟเถิงรอดจอด
เมืองกว้างพาราเขาค็ตายังจอดที่ท่าน้ำลงหันแล โส พานิโซ ส่วนพ่อค้าทั้งหลาย ๕๐๐ คั้นจอดแล้วพาราส่วน
นายผู้ไทยค็หื้อลูกน้อง จิเมาะ ลันหุ่มๆ เพื่อสัญญาชาวพาราหื้อรู้ข่าวว่าพ่อค้ามาถึง เขาทั้งเมืองรู้จอดับ
แคว้นห้องพาราค็มีแล โส พานิโซ ส่วนนายร้อยสะเพาผู้เปนแก่ค็ปฏิบัติตามคำพระยามัทท //

ราชราชาค็เอารัตตนมณีดวง ๑ อันควรค่าแก่งแสนคำ เอาไปถวายแก่เจ้าพระยาตนไทยหันแล อเถ ใน
กาละเมื่อนั้น ส่วนพระยาพาราณสีตนนั้นคั้นรู้แล้วค็ใคร่หันยังรัตตนมณีลูกใหญ่ควรค่าได้แสนคำพระยาค็มี
คำถามด้านต่อว่า ดูรา นายร้อยสะเพาผู้เปนแก่สุทธานได้สิ่งใดมานั้นชา เมื่อนั้นนายสะเพาจิงตอบตั้นว่า
ข้า่น้อยทั้งหลายมิของชายหลายสิ่งแก้วแสงยิงนานา มิแพพรพรรณหลายหลาก ๕๐๐ สะเพามากค็หลวงหลายจัก
เอามาถวายแก่เจ้าชายหื้อพระราชาองค์เดียวเพราะใคร่เหียวريبอก บอกรัตนนี้แก่ราชาหันแล ราชานันว่าพระ
ยาตนไทยค็บช่างใคร่ใจสังยินกวงใจแห่งเจ้าจิงร้องอามาศย์แลคนเมืองเสียงนันเมืองชติความรอดท้าวหอคำพระ
ยาค็มีคำตำนกล่าววว่า ดูรา อาท้าวขุนเมืองบัดนี้คุดีคีนเคื่องใจมากอันว่าคนเมืองมิททราชมาชายของทุกสิ่งแก้ว
แสงยิงนานาวาหื้อเราทั้งหลายควรซื้อคุดีคีนเคื่องใจตันค็มีค่าไซกกล่าวยังอามาศย์แลขุนนายทั้งเสฏฐีหลาย
พ่อค้าอันอยู่ห้องพาราผู้ไคยังจักอาสาขามได้ซื้อของค่าคินเดียนนี้เส่งขาวาอันค็มี //

แล เมื่อนั้นเสนาแลอามาศย์ทั้งพราหมณชาติแลเสฏฐีเชื่ออันมีเงินสองสามโกฏีก็บอ้างอดได้ว่าจักเอา
ยังคร้วพ่อค้าสะเพา ๕๐๐ นั้นได้ขายเพนอยนนั้นเจ้าของคาค็บช่างปองเพนเอาเดียนนั้นค็บองบ่อกบอกรัตนนี้
เหมือนกัน สวา ส่วนชาวพารามัททราชค็บอาจจักขายหื้อคนได้จิงกล่าวคำเทิกแลคำตันผุงหมูชาวพาราค็บช่าง
ปองได้เพราะเหตุว่าบมีเงินหลายเข้ายिनกว่าพ่อสนับว่าซื้อได้คร้วเขาแลนา อตเถ เอโก มหาเสฏฐีโย วจน โอมจ
โน อเถ ในกาละเมื่อนั้น ส่วนมหาเสฏฐีค็มีคำวังนังตำนกล่าววว่าดูราอามาศย์ท้าวแลเสนาค้าอันมาในปราสาท
เต็มห้องราชแลสะหนามค่าผู้ใดค็บมีเงินหนานาแลเจ้าตัวข้าค็บหันผู้คนเดียวตัวข้าค็เสียวผางทุกขัยากหาสังจัก
กินจักจ่ายค็บมี ยินซีใจค็คั่นคังจิงจักแล่นมากรอถึงหอค็ยังมาถามขายข้าเรือนแห่งข้าป็นพระเจ้าฟ้าเมือง ๕๐๐
หลังเรือนไคค็บเพนตำนกล่าววว่าจักซื้อข้าช้อยคนในยามชายไฟดับจอดทุกรอดแดนไกลค็ยังมีไผเอาสักผู้ ข้าค็
ช้อออกไฟไกลมากข้าค็ไพบสองเจ้าผิวเมียวทัดที่หันกลาง //

ทางว่าจักไฟแอ่วนแลนในเมืองพาราใหญ่กว้างอันข้าไฟอ้างจักขายยังหลังเรือนหลาย ๕๐๐ สองเจ้า
หุ่มนน้อยอ่อนผิวเมียวยังเรือนเยิปนเจ้า ๕๐๐ เผ่าเงินชาสองเจ้าค็บจาค้ายาวสังสักเผ่าเรือน ๕๐๐ สองเจ้าค็
กล่าวรับเอาด้วยความดีข้าค็ขอมหลังสองสรีเข้าป่าบพอไกลรอดวันเดียวเข้าดงเขียวระรินเถิงรอดหันเพนหอคำ
งามพอตาปราสาทไสสะอาดเพนปราสาทค่าแดงมีแก้วแสงเรืองเรื่อเหมือนปราสาทเชื่อขุนอินท์คนยิงชายหลาย
สำเต็มอยู่หันกลางหอไคยินเสียงกาละสับแลตั้งทะร้อสะหนันกิ่งช่าวส้อยสีผาวห้อยปูนยอมเพนแก้วชูอันอัน
อันว่าเงินแลคำค็ข้ามีหลายกองโกฏีก็อ่านได้คณนาเต็มถ้วนหอปราสาทเงิน ๕๐๐ ขอค็ขนหอเอามายังบ่ค่าเสีย
นนั้นเจ้าค็แบ่งปันหมูข้าคนหลายเต็ม ๓ แสนห้าหมื่นเขาค็เอาพอกมาสู่เรือนแตวันวาซินันแล เจ้าข้าบอกรว่า

เล่าตามมีน้แล ท่านทั้งหลายเหยยข้าขอบอกกล่าวแก่หมู่เจ้าทั้งหลายทั้งปนิโซแลพ่อค้าทั้งอำมาตย์แลคนเมือง
เลี้ยงแล โส พนิโซ มนุสโส อามัจฉา อาหะ เมื่อนั้น //

ส่วนเสนาอำมาตย์ทั้งพราหมณชาติแลเสฏฐีทั้งคหบดีแลพ่อค้าก็ได้ยินคำเสฏฐีกล่าวแจ้งว่ามีจึงเขาคี
ยินดีผู้หมู่พ่อค้า ๕๐๐ สะเพาเขาคีหากมีใจชื่นชมบานจากรากันต่านกล่าวแลคนเมืองคมีหั้นแล ที่นั้น พระยา
พาราณสีก็ปลงอาชญาหื้อเสนาแลอำมาตย์ผู้สะหลาดด้วยเชียวคำว้าหื้อไพรธนาเข้ามาเมือง เมื่อนั้น เสนาอำมาตย์
ผู้อันสะหลาดด้วยเชียวคำคืบไหว้ตนคำแลคลาคลาดพรากจากปราสาทลงไพะะย่องสองคนเดินไปอย่างไหน
ยามจะเดินก้าวเข้าป่าไม้ดังไพรพราวควาททางไกลชูดาวคีไพะแหวรอดท้าวหอคำยามตวันสู่เที่ยงอุมตย์แก้ว
แผลงถึงเทิงหอคำปราสาทเหลือกยะยวาดใสแสงเปนคำแดงนิกชาติแก้วแสงหากจตเจือทั้งหน้หน้อแลหนได้
เปนแก้วแสงไว้ก่อกองกันบ่เคียดหั้นสักเผ่า อำมาตย์ถ่านพอเหงาอสบวงเล็งผ้อยบ่แก้วแลเงินคำมิกองกัน
เหมือนหินก่อเปดงข้อแลหินหลวงนั้น อละ ในกาละยามนั้น ส่วนเสนาคนใช้คู้ขึ้นโพนบขราบไหว้ถวายสารยัง
โพธิญาณตนผ่านแผ้วว่า ข้าแต่ พระหน้อแก้วราชา บัดนี้พระยา //

เจ้าค้แต่่งใช้ผู้ช้าน้อยทั้งมวมาเชิญพระเจ้าฟ้าเมื่อตาม เมือหอคำพระยาเจ้าข้าไว้เล่าตนค่านี้แล โพธิ
สัตโต ส่วนปรมมโพธิสัตตเจ้าได้ยินคำอำมาตย์ถ่าเจียรจาเจ้าค้สระได้จลงจากปราสาทห้องหอคำไพะตามหลังอา
มาตย์ถ่าสองคน เทวดาทั้งหลายคืบไพะตามผ่อเจ้ายามเมือเต้าไพะถึงเมืองพาราณสีใหญ่กว้างแผลงที่หั้นหอสาร
ในท่ากลางปราสาทเจ้าค้ไหว้วาดวันทาวา ข้าแต่ มหาเริงขเปนเจ้าตนถ้อยพารามีกิจจการสังแลเจ้าหลานนี้แล
บัดนี้ยังมีพ่อค้าหมู่ ๑ อยู่แคว้นห้องมัททราชาชาเขาคีเอาสะเพามา ๗ เหล่มนั้นหากเปนคร้วครณามีหลาย
หมื่นว้าหื้อถื่อแต่คนเดียวคนเมืองเกี่ยวกันสะสาไผ่บ่วาขามาอาสาว้าหน้าหน้าบ่หน้อย ๕๐๐ เหล่มคร้วหลาย ที
นั้น โพธิสัตตเจ้าค้มีคำผายต่านกล้วว ๗ ข้าน้อยจักขามาอาสาบ่หื้อไผมาชิงได้ข้าจักขามซื้อไว้คนเดียว แม่นว่ามี
หลายแสนหลานโกฏิล้านข้าบ่ขานจักขามาอาสาขแล ว่าอัน เมื่อนั้น ผุงเสนาแลอำมาตย์พราหมณชาติและ
เสฏฐีเขาคีมีใจยินดีชุมมาก //

พระยาเจ้าค้หากมีโสมนัสมากชুবาน ส่วนนายสะเพาคีถวยสาร ขราบไหว้ยังเจ้าหน้อไว้รัตนมณมีใจ
ดีเสสว่างว้าจักข่างทั้งมวเขาคีชวนกันถวาสารขราบไหว้ยังเจ้าหน้อไว้โพธิญาณวันนั้นแล โส โพธิสัตโต ส่วน
มหาสัตตเจ้า คั้นว้ารับเอาคร้วพ่อค้าแล้วค้ชวนเอาพ่อค้าทั้งหลายเมือตามหลังแห่งเจ้าเทียวไต่เต้าดงหนาเมือถึง
หอปราสาทแห่งนายนาครัตนมณเจ้าค้ลีลามาสู่ทั้งผุงหมู่พ่อค่านายสะเพาว้าเรือลำ ๑ มีแสงดีสองโกฏีส่วนว้า
ลำนั้นเปนคำแสงหม่มขอเจ้าป็นหื้อค้ำมันแก้วลูก ๑ เท้าหมากฟักกลมงามน้ำหนักแสนสองพันกว่าคำแสงนั้นเกิง
โกฏิคำแดงป็นทั้งคำคร้วแพรแลคร้วดา ๕๐๐ แก้วสิบสามตงยังเงินเปนสิบแก้วตื้อขอเจ้าป็นหื้อแก้วแล้วแก่นาย
แต่เทือะ ว่าอัน เมื่อนั้น เจ้าค้หื้อเขาชวนกันมามวมากขนหาบทอเปนสายผุงเขาลงสู่ทากรบถ้วนว้า ๔ วันเปนนี
รันตรจิงเมียนเต็มกว่าเสียงเรือนข้าแล้วค้เอากันเมือบ่ยังเต็มแม่น้ำคงคาได้หลายถึงรอดเมืองแก้วยอดมัท
ทราชาชาคมีแล โส เสนา พานิโซ //

ส่วนเสนาแลอามาตย์ก็เมื่อนบพระบาทถวายสารว่า ข้าแต่ มหาราชเปนเจ้า อันว่าเมืองใหญ่กว้างพารา
มิมหาเสฏฐีหลวงผู้ ๑ เงินคำหากมีหลายผู้ข้าค้เอาขายป็นยังเจ้าแห่งเสฏฐีเรือนมันกลางป่าเงินคำหากหน้าหนา
ผู้ข้าทั้งหลายค้ได้เงินแลคำหลายโกฏีเต็มสวดเสีงสะเพายังบ่เนาจักเสีงกว่าดวงอันถวายสารยังตนครานยอด
เจ้าอันเกล้าหอค้าเจ้าค้มีคำชมชื่นได้หลายหมื่นคำ ขาพระยาเจ้าค้ร้องคืนเมืองมาชนใส่ไว้ในหล่มในสางเต็มหอ
ขวางปราสาทเหลี่ยมมะบเต็มหอค้มีวันนั้นแล ถัดแต่นั้นไฟพายหน้า โส ราชา มนุสสา พาราณสีย์ เมื่อนั้น
พระยาพาราณสีตนใหญ่ค้ใช้หื้ออามาตย์แลคนเมืองเสีงน้นเนื่องกันสะสู่สร้างสาวคูยงชายทั้งขุนนายไพร่ฟ้าทั้ง
พ่อค้เสฏฐีค้หื้อเข้าประดับอัยย่องพระยาค้อามาตย์ร้องคนเมืองว่าดูราเสนาเหยยผู้ใหญ่สูงเอาไพร่ฟ้าแลเสนา
เมื่อเหล้นพ้อยที่เจ้าแลมโหสรพางใหญ่ที่ป่าไม้ตีนดอยหื้อเปนพ้อยกลางเถื่อนกว้างที่หูลูกค้อยสูงดังไฟที่น้น
เขาค้ตีกลองไซน้นคระครันสะห้น //

ทั่วพื้นพารา ยิงชายมาสะสู่เต็มค้อมราชหอลวงคนพันพวงเปนมู จินเาะล้นกุ่มๆ เสีงกลองคุ่มบ่ขาด
ว่าจักไฟรับลูกเหยยหล้าย้ายยามาเมืองเสีงคนน้นเนื่องบัยยัง พระยาเจ้าค้ข้าหื้อแต่งมคคายนเอาเอาชายหล่อ
ปักช่อน้อยแลทุงไซย อยาดอຍายไปบ่ขาดว่าจักไฟรับเอามคคราชเจ้ากุบาค คือว่า เจ้ารัตนมณีก่อนแก้ว ลาง
พร่องค้ห้างมล้ำแล้วใส่อานค้ ลางพร่องค้มากะทำห้างซ้าง ลางพร่องค้มาห้างปุสสรราชหลายล้ำ คันเขากะทำ
พร้อมแล้วค้ออกเวียงแก้วพาราคนหน้าหนาหลายโกฏีไหลระรดเทียวไพบ่พระยาพาราณสีไปก่อนหน้านางเทวี
ราชทวยหลังสาวทั้งพี่น้องชุมหลังแม่มาตาเสีงจกกันสะสู่เปนมูไวก่อนหน้าแลตามหลังเสีงดังคระครันน้นทั่ว
พื้นพารามล้ำข้าเชิงเปนมูไฟชูหน้าคาวทางหมู่ซ้างครางกันก้าวเสีงร้องล่าสะห้นแหนแท้ฝูงนารินาหน้อย
แกว่นขับชอเสีงวอนวอนตั้นเต้นเข้าป่าไม้ห่มดังไฟไวก่อนหน้าแลตามหลัง พวกพลทหารหลายหมู่ถือหอกกร่อน
น้นค้เสีงน้นเนื่องเข้าป่าเสีงซ้างค้ออเคี้ยวดังบ่าวสาว //

อัยยอຍายอຍาดไพบ่ขาดเปนสายค้มีเมื่อนั้นแล แต่ราชา พระยาตนใหญ่ค้เอาริพลไต่เทียวไฟคันถึงใน
เถื่อนกว้างที่พระเจ้าอยู่สร้างไพธสมพารค้เล็งห้นปราสาทอันประดับด้วยแก้วงามผ่านแผ้วทอตาบ้นค้แดงนิคข
ชาติใสวะวาดเรื่อไรทางในเหมือนทางนอกรัสสมีออกผายไฟไฟไผมันมันค้มาอัสนจันปุนจิตชูค้ว่าเหมือนกันว่า
ผ้อเทือะ อ้ายผู้ห้นคนผานปางก่อนบัดนี้เจ้าค้บ่เหมือนหลังมค้เผ่าตนท่านเจ้าค้ห้นงามแท้แลนอ ว่าอัน ชุคนคน
ห้นแล ลางพร่องค้จุกอຍินจันอยู่ ลางพร่องค้อัสบแห่งนเล็งผ้อตนเจ้าหน่อดุงามแท้แล ว่าอัน ราชา อันว่าพระ
ยาตนใหญ่แลนางนาทไธเทวี ตนเปนมแม่ค้ลงจากซ้างงามตัวเลิศแล้วทั้งพียงแก้วทั้ง ๖ ค้เอากันหคขึ้นสู่ปราสาท
แก้วพายในส่วนนางพิมพาค้ไหลตาม้อห้นพ่อแม่เจ้ามาถึงนางเจ้าค้ลูกที่น้งในท้องมารบ่ต้อนทั้งที่เจ้าทั้ง ๖ สาว
ขอรานาเอาเมื่อนั้นเหนือแท่นแก้วชองค้แล้วค้ปลงหัวลงชราบไหวยยังพ่อแม่แล้วนางค้มีวจนถามกล่าวว่พ่อแม่
แม่เปนเจ้าหาเกยยะบ่ได้ค้ยังมีแลเรื่อ พระยาทั้ง ๒ พ่อแม่ค้รับแล้วกล่าวว่ลูกหล้าค้มีบุญแท้ขอ ว่าอัน //

ไจ้ๆ หั้นแล สหาย อันว่า ส่วนเทวดาอันอยู่เปนบริวารแห่งโพธิสัตต์เจ้าค้เอาเข้าทิพพ่น้ำทิพพมาถวย
แก่พระสมมตนพ่อแม่หน่อหน้าพระมาตาทั้งภาดาที่เจ้าค้หื้อเสวียคาบเข้าโกชนาเทวดาค้ตักแต่งโกชนาแล้ว

ยอถวายคนทั้งหลายอันมาตามแปนบวิวารพ่อเจ้าค้ำทานเข้าน้ำโภชนาอาหารหลายประการต่างๆ อันแปนเครื่องทิพย์ซุอันอันหันแล ราชา อันว่าพระยาตนใหญ่คือคือคนทั้งหลายไฟตั้งยังกลองเหล็กแลกลองทองเสียงระร่วนตีจักเข้ตั้งทะร้อม่วนวอนใจกลองเหล็กกลองทองใสสะอาดทั้งเพียะพาดแลนนตรีการสับมีเสียงหมึก้องเสียงตั้งต้องน้นเนื่องการสับมีหลายลูกตีที่ถูถูกต้องระบำตีแปนคำคู่ล้วนเหล้นม่วนทันแปนพ้อมมีซ้อยขอเส้นละต้องมาทกลางพร่องอาสอุสสาซัชนียายภาสาหนโลกที่อหายุโสโกโสกี ลางคนทื่อตีกลองน้นทเถริอันใหญ่ กลองน้อยไพเพาเพิงทุกวันคั้นบั้ง คนคักคั้งเกี่ยวกันถ้วน ๗ วันจึงแล้วจอตเหล้นกอยยอตเจ้าภูบาล ส่วนพระบุญขวงตนพ้อแลแม่หน่อหน้ามาตาคีพร้อมกันราธนามาจะใจ้ ขอทื่อเจ้าหน่อไ้เมื่อนั้งบ้านเสวียเมืองทงขุนหลวงแล

เข้าไพร่ทื่อเขาได้บขรบาไหว้แลบูชา ขอราธนามหาสัตต์เจ้าขอทื่อเข้าไพนั้งเสวียเมืองแต่ทื่อะ ว่าอันอยู่ซุคนคนหันแล มหาสัตต์ ส่วนมหาสัตต์เจ้าค้ำรับเอานิมนต์แก่พ้อแลแม่แห่งตนแล้ว คนทั้งหลายเอากันชมชื่นสาธุยินสาๆ คัมเมื่อนั้นแล สา ส่วนว่าคนทั้งหลายน้อยนาศเขาคี้ตีกลองเถริปุ่นเพราะมีแปดต้องเสียงม่วนก้องปุ่นวอนทงหอยสังข์แลปีแก้วยินแจ้วๆ หวานหู ผุงคนซุมตีต้อยหอยสังข์น้อยเบิงเสียงใสคนใดยังช่างเป่ามือเราแปนคำกองเงินแลกลองคำเสียงระร่วนตีจักเข้แลตั้งทะร้อม่วนวอนใจกลองเหล็กแลกลองทองเสียงสวะสวางเหล้นตามช่างม่อนไฟไผ่มันมันซุมมากเขาอยู่เหล้นหลากหลายสน ยามนั้น พระมหาสัตต์เจ้าค้ำย้อมีตั้งเกศเกล้าจอมขวัญไหว้สาอินทาท่านท้าวบอกล่าวทื่ออินทากับทงเทพดาหลายมวรหมู่ถ้วนหน้าอยู่หิมพานยอสารถวายกล่าวตนท่านท้าวอินทา สักโก เมื่อนั้น ตนอินทารู้แลยังเจ้าหน่อแก้วรัตนมณีเจ้าจักลีลาเข้าก้าวสู่แคว้นห้องพาราเมื่อแปน //

พระยาเสวียราชท่านท้าว ตรีสรุองเทวดาคี้รูรอดผับจอตเสียง เทพดาทงยักขารู้แล้วแวรรอดเสียงพายเอนทงเสื่อเหนแลผีป่าไ้เกื่อนลามาหาซุหน้าสัตต์แมงมีแมงแดงแปนเคล้ามดคำเข้ามามากหลายหลวงมดสั้มหลายเหลือแหล่เต็มแก่ห้องตงขวางมีกวางเยืองแลฟานป่าเสื่อโคร่งล่าเทียวมาทงมทิงสาแลงัวป่าไ้เกื่อนลามาหาตบปีกมาซุหน้าว่าจักตงพระเจ้าฟ้าตนบุญวอกค่างขุนป่าววิ้งหกเด็นอยู่แปนสายบุญเจ้าผายปกหมบ่ทื่อคนโตบุบตีบ่ทื่อกลัวผีป่าแรดซ่างแลเสื่อหมีเขาคี้ยออยู่ซุสิน้อมไหว้ยังเจ้าหน่อไ้รัตนมณี เทวดามีหลายหมื่นคี้มาแวดล้อมเจ้าตนบุญมีทงยักข์เออยนผีเผดเขี้ยววงออกหันยาวขนคางยาวดั่งใหญ่ขนทงอย่อนถึงขาสองตาหันเหลือสองสูงเพียงซัวล้าตาลเขาคี้เอากันมาสะสารสะสุน่บว่าไ้ ๗ แสนเก้าหมื่น ๕ พันตัวค้ชวนกันมายกเอาหอปราสาทเจ้ารัตนมณีคี้ลวดสระเด็จลีลาขึ้นอากาศ เทวดาคี้ยาดอยายตามมาตามหลังยักข์ใหญ่ผายดอกไม้บูชา มีพระยาอินทาไฟก่อนหน้าทงบนไม้แลไ้ขึ้น //

สัตต์สองตั้นคี้บินบนปอมเมฆผ้า สัตต์ซุมล่าเทียวตั้นคี้เอากันไหลไฟชะชิตเมืองคี้มีตั้นตาพลดงหนาป่าไม้แลแล้วคี้ไ้เต้าซอมทางมาถึงเวียงจูดรอดแห่งห้องพาราส่วนยักข์ทัวใหญ่คี้มายกเอาปราสาทเจ้าหน่อไ้มาส่งถึงเวียง เอาหอค้ำล่งสู่กลางชวงค้อมหอหลวง เอาลวงตั้งไว้ไฟหันค้วจิดแท้นออหอค้างมดั่งนี้ เราค้บเคียหันยักข์หลายพันนำสู่เทวดาอยู่ตามหลังสัตต์แมงหน้าหลายล่ำมาส่งเจ้าถึงเวียงเมื่อนั้นแลนา สักโก เทวราชา

ส่วนพระยาอินทนผ่านแล้ว คีหื้อท่าผนแก้ว ๗ ประการตกลงมาค้าสมพารแห่งเจ้าตรोटถึงหอพอสุงเพียงหัว
เข้าคนอียนหันแล ส่วนท่าผนเข้าเปือกเข้าสานตกละสานสะสู่ตักที่อยู่คุ่มเจ้าตนคำ ท่าผนคำทุกปาก ท่าผนเงิน
หากตกลตามเต็มสะหนามคำหนาแผ่นทุกขาแห่งสัพพะสุทธายูทางดาจกจ่ายยูทางห่วยเทวทานแลมสมพารบ
หน้อยเจ้าฟ้าช่วยชูบุญ ปางเมื่อรัตตนมณิมาเสวียราชตตราชอินทาคีมาเนรมิตบ่อแสงแลบ่อแก้วผุดออกแล้ว
กวงคน บ่อเงินบ่อคำครบแจ่งทุกผู้หาก //

อัสสจันเต็มสะหนามคำคุ่มแจยกจกเข้ามาเจ้าคียอทานบไว้บมีผู้ไร้มากหลวงหลายเจ้าคียายเทอด
ยังไพร่ฟ้าแลชาวเมืองพันคำทานยกทอดทุกผู้หากยินชมคีนินตสังฆะพระสงฆ์องค์เจ้ามารับทานเขวาทือคำเอา
เงินทานไปบชาตสารูว่าเอาบุญแลนา มหาสัดโต ส่วนว่า มหาสัดตเจ้าคียอยู่ตามขอบทสรราชธัมมสังขการแล
เจ้าคียเททานเปนนิจการบมีชาติคีมวันนัแล สัตถา อิม รัตตนะ ัมมเทสน อหะ รัตวา ฤๅณิก พารานสิย สโมธา
รินเต โอสนะกถา มหา พระคัมพูมมมายัง อดิตาอันลวงแล้วมาเทสนาหื้อแจ่งพระถึงแสงเทสนา ตถาโกเน
มหิงสกุ ตักฎฐาริก พารานสิย ปิตามาตา โอสคคิ จันทมณิมาตา รัตตนมณิ พิมพา โหสิโก โคนะ อันจัวสิบสอง
ตัวนั้นไล้อันมาบอกแก่เจ้าหน่อไ้ ชุมคำเอาเงินแลคำมาสายหื้อแก่พ่อเก็บ โอสคคิพ่อเก็บ โอสคคิหากมาได้ภิกขุ
อารหันตาในกาละบัดนี้แล อันว่า โอสคคิพ่อเก็บเขาเจ้าวันนั้นคือหากมาได้ชุมพูตเถระ ในกาละบัดนี้แล //

ขาลา อันว่าพระยาพารานสีตไนยคันว่าเสี่ยงอชสังขารหลายชาติวันนั้นคือหากมาได้มหาสารีบุตร
เถระในกาละบัดนี้แล มาตา อันว่า นางพิมพานั้นไล้คือหากมาได้นางวิสาขาในกาละบัดนี้แล กุฎฐา อันว่า แม่ไก่
แก้วอันหื้อแล้วยังประโยชน์หัวใจอันไขชุมคำกล่าวเจ้าคือหากมาได้ภิกขุณีในกาละบัดนี้แล มหิงสา อันว่าควาย
แม่วันนั้น คือหากมาได้ภิกขุณีทั้งหลายในกาละบัดนี้แล โคภิตตา อันว่าพ่อเจ้าวันนั้นคือหากมาได้พระยาสรีสุท
โรธนะในกาละบัดนี้แล นางจันทมณิแม่เจ้าวันนั้น คือหากมาได้นางสรีมหายาในกาละบัดนี้แล กุฎฐะปริต อัน
ว่าพระยามตสัมวันนั้นคือหากมาได้อัสสเถระในกาละบัดนี้แล สักโก อันว่าพระยาอินทนบุญใหญ่ถ้วนไฟชูปัน
ลงมาค้าสมพารแห่งเจ้าตนหน่อหน้าโพธิสัดตลงมาตถแต่งปราสาทแห่งเจ้าแลหอคำเนรมิตเปนทุกเยื้องมีเครื่อง
พร้อมหลวงหลาย คือหากมาได้มหาอนุรุธเถระในกาละบัดนี้แล สา พิมพาอันว่านางปทุมมา //

ตมหน่อหน้ากับตามโพธิสัดตเจ้าหลายชาติวันนั้นคือหากมาได้นางสนธราภิกขุณีในกาละบัดนี้แล โพธิ
สัดโต ส่วนอันว่า โพธิสัดตเจ้าตนหน่อหน้ารัตตนมณิวันนั้นคือหากได้ตนคูพระตถาคตตณเปนที่จักที่เพ็งแกโลก
ทั้ง ๓ ในกาละบัดนี้แล ตุมเห ภวันเต อันว่าสุทานทั้งหลายทั้งยังชายหน้อยใหญ่ทั้งชาวเจ้าแลอาริยะ ว่าอันมานั่ง
ล้อมใจอ่อนน้อมฟังธัมมจุงรักสาสิลกินทานไพอย่าขาดอย่าประมาทแก้วทั้ง ๓ คีจักได้ถึงนิพพานเวียงแก้วบ
คลาดคลาชะแล รัตนาจันทมณิ จกั นิฐิตติ กรียาอันกล่าวสังวันณาวิเสสจาห้องเหตุะลงมตสัมคือหน่อเจ้า
กุมมารมตแดงอันเปนมาในอดิตาอันลวงแล้วแห่งเจ้าปางเมื่อเปนเจ้ารัตตนมณิผูกถ้วน ๖ คีสมเสร็จแล้วบัวรมว
เท่านั้นก่อนแล ตัวข้าพระเจ้าปางมแล ตัวใหญ่หน้อยเหลือกัน คันผู้ใดได้เล่าขอพิจารณาเอาเทือะ ข้าช้อยลิตวัน
สุกเดือนสิบสองออก ๖ คำ ภอสอ ๒๕๐๗ //

มุลละสัทธาผู้ข้าหมายมีน้อยตนเป็นเกล้าห้อมด้วยลูกเต้าแลกรियाผู้ชูคนค้พากันคิดสร้างยังธัมม์กับนี้
เป็นทานค้ำชูพุทธศาสนาพระเจ้าโคตมะแล ขอหื้อเจ้าทั้งหลายพร้อมด้วยปู่หนานอ้ายอาจารย์ผู้ช่วยเขียนได้เข้า
สู่เวียงแก้วยอดมหาเนรพานจิมเตอะ ข้าพเจ้าทานไว้กับวัดนาคตใหม่ //

ธัมม์หลังมตสัมผูก ๒ แล //

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง